

Eth petit elefant

Clara Estrada Enseñat

**Adaptacion, correccion e guida de lectura de
Ròsa Maria Salgueiro Pujós**

ISBN: 978-84-89940-52-5

D.L.: 723-2013

©**Conselh Generau d'Aran.**

©**Eth petit elefant** ei un trebalh originau de Clara Estrada Enseñat.

©Adaptacion, correccion e guida de lectura de Ròsa Maria Salgueiro Pujós.

Maquetacion: Hug de la Rosa Ruperto.

Junh de dus mil tretze.

Eth petit elefant	pag. 1
Comprenença Lectora	pag. 53
Sus era autora deth libre	pag. 55
En tot liéger eth conde. Restacam	pag. 16

Trebalh finalista ena categoria narracion deth
12au Concors Aran de Literatura

Erh petit

elefant

Eth petit elefant

Entenia ath hons ues votzes, podia distinguir-ne tres. Ua ère grèu e segura que parlaue damb contundéncia, er auta ère d'una hemna doça damb un son temblorós e intranquil, aguesta la distinguí facilament e, era tresau, ère masculina e parlaue damb precaucion e seguretat, tanben coneishia era sua procedéncia. Pòc a pòc aquestes votzes que semblauen provier d'ua auta dimension comencèren a guanhar claredat enquia qu'arribè a enténer era convèrsa. Dempús d'ues minutes escotant, un neguit neishie laguens mèn e me consumie en enténer aqueres paraules, mès sense saber com, sentí que me pesauen prigondament es paupetes e era sòn s'apoderaue de jo en contra dera mia voluntat.

En desvelhar-se deuant mèn era realitat, me ceguèren ues fòrtes lums qu' impactèren sus es mies pupilles deishant-les en petites dimensions. Se tractaue d'aqueri fluorencents potents, qu'emeten ua illuminacion plan artificiau e se les guardes guaire estona fixament provòquen un petit mareg. Aquera hòrta lum tanben se reflectie e s'ampliaue damb eth blanc de tota era cramba, virè eth cap e ara mia drete e sus ua tauleta de net baisheta e de husta compactada i vedí un veire d' aigua, me semblèc que hège dies que descansaue sus era basa dera taula, ja que s'auien format ues petites boishòrles d'oxigèn e sus era superfície se diboishaue un rastre de bugàs. Tanben sus era i auien uns liris blancs, entoradi per un beròi papèr de tons daurats damb un laç vermelh qu'indicauen que non hège fòrça temps que les auien portat, enes petals vigorosi encara s'esguitaluen petites gotes d' aigua. Seguí virant eth cap, ua petita hièstra rectangulara d'acer inoxidable damb un contrachapat blanc de doble dubertura, ère era mia unenca via de vision ath mon exterior en aqueri moments, uns arrais de solei crotzauen eth cèu embromat e transformauen es colors des bromes de clars a escurs, creant ua sensacion de lum immensa a despièch des petites dimensions

dera hièstra.

Ara quèrra, gràcies a un braç de hèr nere subjetat ena paret, se tenguie un televisor, non guaire modèrn que depenie dera despena de monedes de 50 centims entà poder èster alugat e gaudir der entreteniment tant de besonh en aqueri moments solitaris. Seguí campant e vedí un fin e transludent ridèu, se deplegaue damb es anères sus eth arrai d'acer deth tet, ère ua tela blanca sense rebòrd que non arribaue a tocar eth tèrra e que separaue era meitat dera sala quan ère tota estirada. Aquerò m'informaue de que compartia era abitacion damb un aute pacient der espitau qu'en aqueri moments tanben se trapaue ena cramba. Auien desplegat eth ridèu enquiath finau entà mantier cèrta intimitat, ja qu'atau ac requerie era situacion, era conversacion abraçaue era presa de decisions reservades as dirèctament afectadi. Dejà es mèns uelhs se trapèren damb es dera mia hilha Ale, eth color mèu e daurat se desdiboishaue darrèr der hilat contengut de lèrmes, que sajaue de reprimir entà que non s'esguitlèssen pes sues caròles esblancosides, que se tensauen entà mostrar un arrir. Un arrir, que parlaue per eth madeish, que me transmetie coma un bon narrador era mia realitat, un arrir forçat e frut deth besonh de proporcionar-me tranquillitat, mèns fòrça mau maquilhada, se respiraue era preocupacion com un aire espés.

Dempús de entorar-me damb ua calorosa abraçada, seguic arrint. Ara se trapaue mèns apròp e me detenguí a observar-la. Era sua faïçon segueie com un solei, a despièch de tustar ja es 48 ans, segueie desprenent ua vitalitat que se regeneraue tamb eth pas deth temps, damb aqueth arrir joíós e aqueth nas alongat que desvelhaue gran personalitat. Eth sòn peu ère de tons castanhs roïencs, portaue eth peu a mieja esquia, damb ues onades naturaus que li queiguien aïrosament e entremiei se i distinguie ua des sues mitiques arrecades. Les auie totes parières, mèns d'infinatat de colors diferents e quan desvelhaue eth dia e se mudaue, se les anaue combinant damb era vestimenta. Rebrembi que de joena non ère massa presumida, mèns damb eth pas deth temps s'apraiaue mèns, damb un gust que compaginaue elegància e actualitat. Tanben ei cèrt qu'era sua figura l'ac facilite, nauta e esbelta e tostemp anaue ben quilhada.

Agarrauen damb fòrça es sues fines mans, que jo tostemp li didia qu'èren d'artista, es deth sòn òme, qui me brindec un carinhós punet e se jacèc ath cant deth mèn lhet. Ocupaue pòc espaci, tot e auer ues

esquies fòrtes, ère magre e lèu ben non desfiguerèc era hlasada deth lhet en reposar-i. Eth sòn peu blanc que hège jòc damb eth mobiliari dera abitacion, reforçaue encara mès era intensitat deth blu verd des sòns uelhs, que coma un ocean prigond e transparent ara me campauen fixament. Quan jo ja poguí apreciar era realitat, eth mètge que jo deduí qu'ère eth propietari dera votz qu'auia escotat abantes e que desconeishia, auie abandonat dejà era sala. Dempús d'aguesti segons de retorn tara realitat, me defení deuant dera mia involucracion ena sua convèrsa:

—Per tot çò que è entenut, m'è trincat eth gorion. Cèrtament non rembrembi coma passèc tot. Çò de darrèr que rebrembi, ei coma era velocitat deth vent voludaue eth mèn pè e deformaue es mies faccions e, se coma d'ues ales se tractèsse me daue totau libertat. E en tot jo era calada en aquera felicitat, se desestabilizèc eth veïcul e en tot agarrar-lo tamb fòrça non reprenec era direccion e era mòto per era madeisha se dirigic contra eth godron sense jo poder intervier. Mare mia! A on ei era mia mòto? Qué se n' a hèt?

—Mama, coma ei possible que patisques per aquerò ara madeish? Auem parlat damb eth mètge e era situacion non ei bric agradiua. Vas a auer de hèr repòs absolut pendent sies mesi. Entenes eth concèpte de repòs absolut?

—Se te platz, estimada, ditz-me s'era mòto ei en bon estat, se t'ac demani ei pr'amor qu' ei fòrça important entà jo.

—Mòto? Ja en parlaram d'açò, des de quan as mòto? Mès coma vòs que sigue dempús der accident? —didie damb suspresa, coma se non se creiguésse que podessa preocupar-me'n reaument—. Ei des.hèta, ja ei en depòsit. Creigui que non ès conscienta dera sòrt qu' as agut en auer rebut un impacte sonque en aquera zòna —es lèrmes ja non se les podie contier mès—. Tu sabes er espant que mos n'auem emportat? Auem de parlar seriosament, as de començar a méter un shinhau de cap, non ves que mos hès a patir a toti?

—Non pòt èster vertat!— me sumí ena totau desolacion, era mia amna quedèc ueda e era mia sang deishèc de córrer pes venes, eth mèn sòmi acabaue de morir—. Mès segur qu'ei possible apraiar-la, bèra causa se poderà hèr!

—Mami, jo madeisha è liegut er informe dera policia e è

acompanhat ath personau dera grua entà autorizar eth sòn reciclatge.

Me sentí, coma quan ua onada dera mar des.hèr en un daurir e barrar de uelhs un petit castèth de sable. Un empèri implacable que tot ac abraçauè auie estat abatut, es ciments s'auien enfonsat, un empèri construït damb es mies illusions. Tot auie acabat, mès jo seguia aquíu, viua e ara es mies accions anauen a repercutir sus aquerò que mès estimaua, era familha. Auia apostat ara carta mès nauta, e ac auia riscat tot, ara me'n daua compde qu'ac auia perdut tot.

E les ac auia de explicar, en tot saber que perjudicaria e transformaria es sues vides damb era mia imprudéncia, mès eth mau ja ère hèt, e çò de mès important ei que non i auie ne ua soleta tralha d'empenediment en mèn còr. Mès lèu, sabia que tornaria a actuar dera madeisha forma, ja auia adoptat ua filosofia de vida e la contunharia a despièch des conseqüéncias.

—Non podetz entèner com acabe de cambiar era mia vida en sènter aquestes paraules —me demorè un segon e m'agarrèc saliuera, es paraules non volien gèsser—. Pendent aquest an, è organizat eth que serà o anaue a èster eth darrèr viatge dera mia vida. Tot e auer-me decidit ara, ei un sòmi que va mès enlà en temps. Coma ja sabetz era mia fraia residís en Santa Mònica, en Califòrnia e tanben se trape soleta, —era guardada punchènta d'Alexandra me penetrèc coma ua dalha e transmetie ua fòrta indignacion—. Ja sai, que vos è a vosati e tostemp m'è sentut fòrça estimada e acompanhada mès, tu compdes damb era tua familha e encara que jo participa en plan associacions, hèsca fòrça activitats e còrsi, ja sabes coma sò. È eth besonh de sènter era calor des persones, ua votz cauda, qu'en méter es claus de casa e caushigar eth marc dera pòrta, me demane coma a anat eth dia, coma sò e trinque era soledat, qu'ara dia darrèr dia me va consumint. Coma vos didia era idèa ère hèr era rota 66 qu'atrauèsse tot America deth Nòrd der Èst ar Oèst. Iniciaria eth viatge, non des d'Illinòis coma indique era rota istorica, senon qu'eth mèn prumèr destin serie Miami e lo realizaria damb era mòto que m'auia comprat —non me deishèc contunhar e m'interrompec damb còs e nèrvi.

—Açò ei massa! Non as vint ans mama! Comença a assimilar eth tòt estat físic, as 67 ans, ja sabes que jo tostemp t'è dat supòrt en totes

es tues lutes e tostemp e participat damb tu, ath deuant se cau, mès era vida a etapes e pensi que non ès realista damb era tua condicion actuau. Ath delà, coma pretenes hèr tanti quilomètres tu soleta? A on minjaries? —l'arturè ja que pretenia contestar a totes es sues qüestions, mès m'auie interceptat a miei relat e non m'auie deishat expressar.

—Vòs hèr eth favor de deishar parlar a tà mair, que sò jo! Tranquilla, e se te platz deishar-me explicar-t'ac tot entà qu'ac pogues entèner. M'è metut en contacte damb er antic grop d'amics qu'eth tòñ pair auie hèt quan viuec en Estats Units, era majoritat encara son viui e se trapen en zònes diuèrses deth país. Per çò de madeish, non seguiria era rota estrictament, senon que recorreria eth país establint-me en casa de cada amic. Entà èster sincèra, d'eri madeishi en part neishec era iniciatiua, coma abantes vos è dit e fòrça temps que demoraua hèr aquest trajecte. Evidentament collaboraria damb es ahèrs dera casa e les pagaria uns minims, tot e que fòrça d'eri s'an negat a acceptar-les. Sustot les aportaria era mia companhia e eri era sua, compartint vielhes istòries e hèts passadi amassa. M'an proposat quedar-me pendent un mes en cada casa entà poder profiter e conéisher es territòris deth cant, investigant cada espaci e disfrutant de cada pas deth camin. Coma

era distància entre bères ues des cases ei pro longa, è reservat en diuèrsi otèls ath long deth viatge, enes quaus passaria ues dues setmanes. Ei un projècte plan meditat e lo realizaria damb fòrça energia mès damb prudéncia e tranquillitat, voi gaudir de cada detalh e extrèir de cada experiéncia nauï coneishements e viuences. Ac è organizat auent en compde toti es imprevisti, mès per çò que compròvi eth mès important s'a espatlat. Ara fin deth camin, me traparia damb Pili en Santa Mònica, a on l'arremassaria e a compdar d'aquiu viatjaríem amassa enquia Monterey, a on auem comprat ua casa entre es dues en un petit pòble ath pè deth que se ditz Richey Cover. Ei ua casa preciosa, ja auem vist totes es imatges per ordinador...

—Me punches e non me très sang! E per quin motiu non mos as dit arren en aquest temps? Quan pretenies despedir-te de toti nosati, quan pensaues marchar e guaire temps quedar-te aqui? Entà tostemp?.

Non podí evitar arrir-me'n, non me deishaue acabar d'explicar-li ben es causes, e me hec ua moninada en veir qu' arrincaue de jo un arrir amagat.

—È pensat en tot, non patisques. Ja sabes que jo non poderia víuer sense es vòstes visites, e per aquest motiu era casa qu'auem escuelhut a diuèrses crambes, ath delà dera mia e era de Pili, tà quan voléssetz vier. Tot anaue prefècte, ja ac auia tot prèst. Vos ac volia anonciar entath tòn aniversari Albèrt, entath 19 de hereuèr, ja qu'era mia intencion ère anar-i en març. Non vos ac volia díder enquia que non siguesse tot a punt e ben perfilat. Era desesperacion tornèc a jo dempús deth parentesi d'emfàsi en compdar era mia desirada aventura, coma ua gèrra d'aigua heireda auia d'acceptar era realitat ena que me trapaua, eth mètge ac auie deishat clar, auia d'èster en repòs absolut e atau qu'aquerò implicaue que non me serie possible viatjar, agarrè fòrces e me contunhè expressant. Eth problèma de tot açò, a despièch deth hèt de que non lo poderia realizar enquia d'aciú sies mesi, se centre en qu'auia metut toti es mèn sòs en aquest viatge. È gastat es mèns estauvis per complèt ena compra dera mòto e des bilhets, ena resèrva des otèls e ena compra dera casa. Tot çò que me deishèc eth tòn pair e çò que jo

auia estauviat non èren pro e m'è agut de véner era mia casa, ja m'entenetz, eth pis de Barcelona.

—Coma as podut èster tant impulsua? Eth pis ei casa nòsta, jo è creishut aqui, ère eth mèn larèr e tot per un sòmi que de bon principi ja non a ne cap ne pes, que ja se vedie damb antelacion que non podie èster possible.

—Auesse estat possible se non siguesse per aquest accident, me cau díder-vos qu'era mòto que condusia non ère la que jo comprè. Era mia ei en Estats Units, mès eth propietari deth concessionari american compde damb un monopòli fòrça gran e aciu en Barcelona a ua sucursau. Plan amablament en veir era mia auançada edat, me proposèren auer aquera mòto de pròva pendet dus mesi entà poder viatjar damb mès seguretat e ara que l'ac è devastat auram de hèr er escambi e eth se quedarà era que m'auie reservada aqui. Qué vau a hèr? Tot s'a capvirat e ara ja non pogui recular en temps. Jo sai que harè aqueth viatge, ac sai laguens mèn.

—Mama cau centrar-se en present ara, te'n das compde que non as casa? Ne sòs entà mantier-te? Auràs de vier a víuer damb nosati!

Albèrt cambièc era expression dera sua cara en mens d'un segon. Se desestructurèc totaument, es faccions se li desfigurèren e mostrèc ua animadversion immediata en escotar-la. Jo non lo culpi ne luenh d'aquerò, eri ja èren ua familha e ara aurien de tier ua carga coma jo. Sostier-me en toti es sentits e aquerò limitarie e cambiarie era vida que portauen. E ja non sonque per aquerò, era idèa me semblèc esperluada, jo tostemp m'è sentut liure e independenta, energica e actua, reauments preferia morir-me abantes de someter-me as decisions des auti. Eth hèt de veder-me a jo madeisha com ua molèstia ena vida dera mia pròpria hilha m'aucie, non pensaua acceptar de cap manèra aquesta opcion.

—Non vau a consentir qu'ages de suportar-me en casa tua. Ja cercarè ua solucion, poderia anar tà ua residència ath long d'aquesti sies mesi e dempús hèr aquerò qu'auia planificat.

—Encara non as entenut que ja non ac poderàs hèr, compraràs ua auta mòto? Damb quini sòs? Coma mantieràs era tua estància ena residència? Ara mos cau èster realistes e ei mès convenient que vengues entà casa nòsta.

Era agonia e desesperacion s'apoderauen de jo, m'enfonsaua en un horat nere e escur sense trapar cap via, cap alternatiua. Me sentia perduda e establir-me en casa d'Ale non ère ua solucion. Ofuscacion absoluta, non podia obviar es vertats que me plantejaue. Coma auia podut èster tant ingènua de non preveir una situacion atau. Non li podia hèr açò ath frut des mies entralhes, ara mia família, era mia sang, non les podia contrariar atau era vida, me hège massa mau. Mès se mantenguia era ment heireda e reflexionaua detengudament totes es opcions, èra conscienta de que non compdaua damb cap auta gessuda, aqueri sies mesi les auria de passar damb eri e dempús, tot e non hèr eth viatge per complèt, coma ja me poiria voludar viatjaria dirèctament enquia Santa Mònica e atau m'installaria ena nòsta naua casa, mia e de Pili .

—Se te sò sincèra, non sai coma afrontar aquest moment damb era condicion economica actuau que è, non auia agut present aquest brusc cambi que m'a dat era vida e reament non pogui permetre-me èster en ua residència. Cambiarè es bilhets deth vòl enquia d'aciu a sies mesi e me n'anarè dirèctament entà Santa Mònica, era compra dera casa ja ei hèta. Anullarè es resèrves der otèl e demanarè disculpes pes molèsties as amics deth tòñ pair tàs qu'auia reservadi uns sòs entà aportar-les. Damb aqueri sòs e es des otèls, aquesti mesi curbirè es despenes que vos pòga proporcionar. Non me perdonarè jamès auer de hèr-te açò a tu e ara tua família.

—Non digues pegaries, seram toti erosi de que sigues damb nosati e aquerò de marchar d'aciu sies mesi ja ac veiram, auem temps entà discutir-lo e préner era melhor decision. En casa seràs ben e te cuedaram coma te mereishes en aquesti moments.

Ua guardada furtiua se trapèc damb era d'Ale, ei Albèrt que li demane de parlar uns instants ena intimitat eri dus sus eth problèma. Ja en aqueth moment eth coratge rebut dera mia hilha quèn en tèrra, jo sai que non ei agradiu compartir abitatge damb ua persona grana e mens en mèn estat, que non pogui voludar-me. Eth mèn cap comencèc a cercar mil e ua alternatiues entà non víuer aquest periòde ena sua casa, vedia era gravetat dera situacion cada viatge damb mès transparència. Còp sèc, enteni ua fraccion dera conversacion a despièch deth ton baish des votzes, per sòrt ena aurelha non auia rebut cap impacte e ère des pògues causes que conservaua coma ena joenessa. Eth comentèc un hèt

que jo auia desbrenhat per complet, eri ja compdau en damb ua persona grana en casa sua, compartien es sòns dies damb era preséncia deth pair d'Albèrt que hège uns ans que viuie damb eri. Auie agut un problèma enes comes deth que non rebrenbaua massa ben es detalhs. Coma non podia auer pensat en aquerò? Ara que me i centraua ère comprensible, tostemp son eri es que vien entà casa ja que i a tostemp lòc entà toti, e m'agrade premanir es causes, reament sò de mau convidar. Çò que les mancaue dejà, damb ua persona ja ei pro dificil e ara dues, convertiria es sues vides en un lunfèrn. Laguens mèn, a despièch, sabia que non me quedaue ua auta opcion que convíuer en familha e eth hèt de saber que ja auien viscut era experiéncia de víuer damb un òme gran, en cèrta manèra me tranquillizaue. Auia clar que serie ua estància temporau e seguiria totes es instruccions des especialistes entà recuperar-me lo mès lèu que poga.

Correren de nau eth ridèu e es uelhs d'Ale parlèren abantes qu'es sòn pòts, èren disposadi a acuelher-me e ua calor ardenta neishen en jo en veir en aqueres guardades, des dus, ua afirmacion e desir sincèr. Me sentí orgullosa dera mia filha, deth tracte que recebia e sentí qu'auia hèt ben es causes en çò qu'a era se referie, ère hònt d'amor e comprension e auie ua pareilha que cèrtament l'acompanhaue. Sabia que m'ac didien de tot còr.

Auien passat ja dus dies, dies de moments de visites que repetien es madeishes preguntes, dies de moments de soledat e d'espaci mentau tara reflexion. D'anades e vengudes de mètgues e infermièras, de pastilhes e medicaments, de cures e d'engüeg. Ara ja tocaue marchar d'aqueth indrèt invadit peth dolor e eth patiment, tostemp auie estat un des lòcs que mens m'agraden. Rebrenbi que tot e auer grana passion pes sciéncias naturaus, la excludí rapidament deth mèn plan d'estudis, ja que non me vedia capabla de trabalhar en cap espital, provòquen en jo un mauèster lèu patologic.

Quedaue pòc entà arribar en casa, Ale e Albèrt auien arremassat totes es mies causes e ja les auien desat ena mia naua casa. Ara ja sò ena pòrta e è pòur. Semble mentira qu'ara mia edat e dempús de tot çò que è viscut, senta aquest temor que nèish de jo envèrs ara reaccion des mèns arrèrhilhs. Ocupauen prumèra hilada en scenari deth mèn còr e mantenguia ua relacion damb eri qu'ère mès pròpria d'ua amistat que non pas eth tradicionau tracte entre familhars. Tostemp èra pendent

des sòns besonhs e dauria era ment as nauï tempsi per complèt, entà poder enténer es sòns sentiments e preocupacions, mès sabia qu'entada eri, ath delà dera nòsta grana amistat, era coabitacion suspausaue un gran cambi e eri ja se trapauen en ua epòca de transformacions a toti es nivèus, d'evolucion e metamorfòsi.

Vanessa, era prumèra en hèr-me mair-sénher, me rebrembaue fòrça a jo madeisha. Afrontaue era vida damb valentia, lutadora, damb ganes de víuer cada instant coma eth darrèr alen e absorbie de cada naua situacion era energia entà desafiar quinsevolh escomesa. Auie plan personalitat e fòrça, que coma un gran talisman cautivaue e fascinaue eth sòn entorn damb es sues pròpies concepcions deth mon. Transgressora coma pògues, campant-la te'n daues compde de qu'era sua ment trabalhaua en tot moment, imaginant e originant novedoses idies. Ère plan especiau e auançada entara sua edat, sabia qu'aurie dificultats entà èster entenuda e aqui u ei a on volia intervier jo, animant-la a seguir com ère era. Ara auie dètz-e-sèt ans, tres mès qu'eth mèn petit Jòrdi. Eth quau se trapaue damb ua cama en cada etapa dera vida, entre era mainadera e era joenessa. Compdaue damb un esperit impassible, segur e independent. Conservaue çò de mès preciat, era jòia des petiti, que tan lèu desbrenbam damb es ans. Ua jòia que convertie en un jòc cada realitat hèn-la mès elementau, mès transparent e mès senzilha e divertida. Valoraue aquerò qu'era vida li auie aufrit, qu'ac disfrutaue per complèt d'un mòde inclús carinhós. Aqueth ostiu passat, se jaçaue damb jo seiguts abraçadi en un fautulh, quan se'n començaue a anar eth solei deth maitin. Tot çò que hège ac hège tamb amor e senon, non ac hège, se se negaue en bèth moment ja non i auie retorn, ère temardut e confiat.

Un, dus, tres, quate, un, dus, tres, quate... eth còr cada viatge m'anaue mès ara pressada e era pòrta finaument se dauric. Jo entraua darrèr d'Albèrt, que se li vedien es mans vermelhes pr'amor de non deishar passar era sang pera pression des anses des maletes, en tot deishar-les anar en recebedor. Ale possaua damb nèrvi era cagira d'arròdes sus era qu'ara descansaua e que lèu s'auie convertit ena mia companha de viatge enquia aumens aqueri mesi.

Eth tèrra se botjaue e m'indicaue que venguien corrent, non les auia vist dempús de saber era notícia de que viueria en casa damb eri. M'aufiren ua entosiasmada benvenguda e amaisaue es mies pòurs, entre trendes e

afectuosos abraçades e punets. Aueren un braç conflicte entà decidir qui me conduiria ath long dera casa entà mostrar-me era mia naua camba. Pròp dera pòrta dera entrada, just ara dreta, passat eth recebedor auien aplegat era mia camba. Ère fòrça grana mès non guaire luminosa, ara mia dreta en cornèr auien metut un armari de doble pòrta que poguè dedusir que l'auien incorporat non hège guaire temps. En aute cornèr, jos deuant dera mia guardada i ère er escritòri d'Albèrt. Ua caloretà me susprenec eth còr, auia ocupat eth sòn territòri, auia penetrat e li auia prenat era sua libertat, eth sòn espaci d'inspiracion e prètzhets. Aquera estància serie entà jo eth mèn lòc de descans, e me proposè, en aqueth segon, utilizar-lo sonque pendent eth transcors dera net. Ja m'auia prenat pro libertats. Eth color cerida des parets dera abitacion accentuaue eth conjunt deth mobiliari de burèu blanc e lo hège mès immaculat. Tota era paret de deuant ère aucupada per ua estatgèra qu'anaue d'un costat tar aute, coma ua bibliotèca. Es centenats de libres, manuaus e archivadors ramplien era estatgèra, gessent pes rebòrds. Auien hijut ua escala corredissa entà poder accedir per complet as grani coneishements amagadi en aqueres pagines de papèr. Ara quèrra se trapaue eth mèn lhet, ath qu'auien agut eth detalh de meter-li dejà es mènhs linçòs de satin nere e blanc. Ath cant compdaua damb ua tauleta de net antica de husta de pin nere, damb dus calaishi petiti enes que i auie eth diboish d'ua flor trabalhada ena madeisha husta. Ua lampa de filament incandescent sus era taula, prometie bères estones de lectura entà conciliar eth sòn que tan m'agradaue disfrutar.

Vanessa qu'auie cuelhut es maletes dera entrada les deishaue anar coma eth plom sus eth lhet. Entre es tres decidírem anar uedant-la e a mesura qu'anàuem desant es objèctes en tot complir es mies instruccions, amanint era sala entà hèr-la un shinhau mia, les anaua condant era istòria qu'amagaue cadua des mies propietats, me shautaue fòrça hèr eth trabalh interactiu e compartir es mies viences damb eri. Cèrtament bèri còps introdusia parts inventades entà hèr es relats mès ocurrents. Jo setiada les seguia damb era guardada, Vanessa s'auie tornat a cambiar eth color deth peu, ara auie decidit semblar ua carròta. Eth ton que portaue s'aluenhaue deth peu-ròi classic e ère mès ben iranjat e cridaire. Lo portaue plan cuert, quilhat e deth costat dret s'auie rapat eth cant dera aurelha, descurbint eth sòn polit ròstre totaument. Blanca coma era nhèu auie conquistat era genetica deth mèn

pair e s'auie apropiat deth verd èrba des sòns uelhs, as que daue intensitat damb ua linha de gredon d'uelhs nere. Es sòns pòts gròssi e carnuts arrien jos un nasset redon qu'ère decorat damb ua anèra petita e platejada. Es tirants dera samarreta se li esguitlauen pes braci, damb dues talhes mès granes qu'era que li corresponie, portaue era insignia deth grop des "Gun's and Roses" sus un hons nere. Pantalons vermelhi de cuer, queiguts pera trinchà e sarradi pes pès ath tòrn d'ues sabates "convers" a quadres, ara ère collocant en cada estant der armari es mies camises. Coma un crit ar univèrs, coma ua ahlama de huec ena net, a trauès dera ròba volie transmèter eth sòn missatge, mostrar que se sentie diferenta. Non se tractaue deth reflèx d'un mau èster en casa que condusís a cridar era atencion pairau, senon ua forma de reflectir era sua novedosa vision dera vida, jo sentia que la comprenia.

—Èm plan contenti d'auer-te en casa, mia! Ara fin ua hemna mès, ara ja non i aurà qui mos detengue. Ei eth moment de deishar-se cuedar eh?, encara que t'è de coheissar qu'era envèja me consumie en conéisher es plans qu'auies organizat entà anar tàs Estats Units. Pensi qu'auesses deishat que t'acompanhèssa, non? Te felicitia mia, peth tònn coratge e per seguir lutant per un sòmi enquiath finau. T'admiri fòrça —Me diguec Vanessa.

—Auem era melhor mia deth mon, ès hòla mès ei çò que te hè especiau. En classa tostemp quan parli de tu arrés me cre, pensen que mentisqui quan condi tot çò que hès. Ja veiràs quan les explica era tua naua aventura.

—Gràcies amors mèns, vos sò infinitament arregraïda per auer-me acuelhut en casa e encara mès dera forma ena qu'ac auetz hèt. M'imagini qu'ètz informats de qu'auíetz uns viatges pagadi entà passar er estiu damb jo – cerqui era man de Jòrdi que va jogant suaument damb era mia cagira -, e tu, a veir que les expliques as tòns amics?, segur que t'auràs desbrembat dera màger part des detalhs. Convidar-les un dia en casa e ja les narrarè es mies aventures tà que creiguen es tues paraules.

Se placèc dauant mèn, de jolhs e entusiasmat, vantaue era mia idia. Ara que lo podia campar ben, que gran ère eth mèn petit. Lèu ja ère mès naut qu'era sua fraia. S'anaue estilizant e aquerò li convenie pr'amor que tot e non èster gròs, encara auie còs de mainatge e li mancaue corpulència. Damb eth sòn estil pròpri seguie es naues

tendéncias que jo tanben coneishia, ja que soent me cromptaua revistes de mòda de joeni.

Vestie uns texans a miei cu, queigudi dejós ua sudadera de color blu electric que combinaue damb es letres blues dera casqueta que se plaçaua un shinhau de costat, sus eth sòn peu castanh. Damb eth peu e es uelhs d'Ale e eth nas e era boca d'Albèrt formaue ua bona combinacion, ua cara amabla e expressiua. En aqueth moment portaue un corrector dentau platejat enes dents de naut e enes de baish, mès eth sòn arrir non auie perdut era sua resplendor naturau. Gesticolaue plan quan arrie e tostemp qu'ac hège picaue de mans e emitie un son que contagiaue ara rèsta enquiath punt de arrir-te'n sonque gràcies ada eth. Pretenie hèr un torn toristic pera casa ja que hège fòrça temps que non l'auia visitada e me volie ensenhar cadua des crambes que s'apareishien ath long deth passadís.

Dempús dera mia cramba, ara dreita i ère era d'Antònio, eth pair d'Albèrt. Jòrdi dèc eth torn ara cagira pera mia quèrra e s'auancèc entà poder deishar-me passar, Vanessa mos seguie dus passi mès tath darrèr. En hèr virar eth pom dera pòrta s'entenec un crit aluenhat, mès damb fòrça e contundéncia, damb plan duresa en ton.

—Se pòt saber qué i auetz d'anar a hèr ena mia cramba?

Creigui que se mos parèc eth còr a toti tres e mos detenguérem en sec. Jòrdi ara fin contestèc:

—Li sò mostrant tota era casa a mia Isa que hè plan ans que non venguie. E non cau que crides tant, que mos das uns espants...

—Coma vòs que non crida, sòrt que non me pogui voludar. Gessetz d'aquiu va! —Contestèc.

—Non li hèsques cas —me didec Jòrdi baishet ath cant dera aurelha—. Ei tormentat e preten qu'es auti mos tormentem damb eth. Pendent aguest temps ja veiràs que apreneràs a ignorar-lo. Vam entath minjador a veir se lo calmi un shinhau.

Vanessa se mossegaue es ungles des nèrvis. Me susprenec que se mantenguesse en silenci damb eth fòrt caractèr qu'auie, se notaue que li auie un gran respècte e coneishie es limits enquiàs que podie arribar ena sua relacion damb eth sòn pair-sénher.

En tot entrar en minjador e daurir era pòrta aqui apareishec Antònio, seigut en un fautulh desplegable de cuer marron, damb era guardada

perduda e ueda en direccion tath televisor. En veder-lo rebrembè eth sòn aspècte procedent deth darrèr viatge que l'auia vist, en funerau dera sua hemna, hège dejà uns quate ans. A despièch d'aquerò, me siguec dificil recuperar eth sòn perfil ja que lo trapè fòrça cambiat e desmilhorat. Auie envielhit pressadament, es ans non auien jogat bones cartes damb eth sòn aspècte. Se caperaue eth cap damb ua bòina de quadres neri e grisi dera que subergessien pògui peus blanqui ath ras d'ues contundentes aures. Auie es uelhs alongats e petiti, d'un gris pèrta damb pincelades de blu cèu, es uelhs, en si èren polidi. Me susprenec era sua guardada, jamès auia vist ua opacitat tan grana, sense lum, sense vida. Eth nas ère gran e ample sus uns pòts fòrça fini, coma diboshadi a gredon. Ère seigut d'esquies as grani hiestraus que dauen pas ara terrassa.

—Quin problèma as, a veir?- s'apropèc Jòrdi entà calmar-lo, en tot reposaue eth cap en fautulh.

—Non voi que horinguetz ena mia cramba. Ja sabes qu'ac detèsti, a non èster qu'ac ages de besonh. En un cas coma aquest encara mens, era mia cramba non ei un musèu.

—Non auíem intencion de tocar arren, sonque deishar que mia hèr-se ua guardada a tota era casa, entà que se i trape ben.

—Bon dia, Antònio —me decidí a intervier coma prumèr contacte—. Coma pogui veir vosté seguís tant alègre coma mos a acostumadi a toti.

—De bon dia arren, que ja son es ueit dera tarde! Encara que ja sai qu'entà vosté aquest tipe de vanalitats son completaments irrelevantes, que se passege pera vida sense formalitats.

Non me suspreneren es sues paraules n'era sua actitud, tostemp auie estat un òme orgulhós, que pretenie èster peth dessús des auti e demostraue era sua insatisfaccion damb tot çò que l'entornejaue, ère odiós e desagradu. Er orgulh tostemp ofen, mès poiria perdonar-li damb facilitat eth sòn se non auesse mortificat eth mèn. Non anaua a permeter-li cap injuria sus era mia persona, damb jo ac auie dicifil.

Seguírem eth cors dera nòsta visita guidada personau damb un pialèr d'indicacions detalhades que me hègen sénter mès comòda e integrada. Auia de començar a saber botjar-me per aqueth pis e era sua amplitud e grandària m'ac facilitauen.

En finalizar era exploracion, mos trasladèrem tara codina entà sopar.

L'auie premanit Albèrt, qu'auie ues mans esplendides coma codinèr, entenia per quin motiu Ale non trapaue a mancar es mèn's plats. Antònio non i ère, ne sopant damb nosati n'en minjador, ja deuie èster calat en lhet, hèt que m'alegrèc. Es estones des minjars comprovè que les passauen damb era television alugada e es convèrses se quedauen a mieges, pr'amor dera atencion que captaue aqueth aparelh tecnologic. Jo en casa mia, tamb era aparicion dera television, decidí non meter-ne cap ena codina. Sabia quin efècte causaue, eth qu'ara madeish èra viuent. Tostemp è considerat qu'es mès bères estones familhars son es que se passen ath torn dera taula, quan compartisses es viuences deth dia a dia e comentes causes dera vida.

En tot acabar de sopar, arremassèrem entre toti era taula e demanè se les calie bèra ajuda entà hèr era codina. Se'n dèren compde de qu'era cansada, en tanti ans jamès è aprenut a non dissimular çò que senti e mèn's tamb Ale. Volia gaudir dera companhia des mèn's arrèrhilhs e mos setièrem ua estona en fautulh. Era cansada e me portèren tath lhet, m'endromí damb facilitat.

Èra perduda, non sabia quina ora ère, mès es uelhs auien agarrat iniciatiua pròpria e ja s'auien desvelhat damb eth nau dia. Entení un son e pensè que dilhèu aguest auie estat eth motiu de non poder seguir dormint, viege dera abitacion contunha, era d'Antònio. Ère ua convèrsa entre pair e hilh:

—Jo te diguí que non ei ua plan bona decision, apressada e irracionau, aguesta vielha non i è tota. Se pense qu'a vint ans, me demani quina edat mentau deu auer. Ei entà embarrar-la, a qui se li ocurrís pujar-se en ua mòto ad aguesta edat. Non voi saber guaires problèmes mos potarà.

—Quina camisa te vòs méter aué papa? E dèisha eth tèma donques ei ua decision definitiua entre jo e Ale, as d'auer en compde qu'ei era sua mair. È de híger qu'es excentricitats d'era m'agraden fòrça, encara que pensi que s'aurie de limitar un shinhau, ei ua hemna des que ja non en queden, n'auries d'aprèner d'era.

—Quines bestieses que me cau sénter de bon maitin!. Era qu'as ena man me va ben, quinsevolha, se tanpòc me va a veir arrès!.

Estenuda en lhet encara immèrgida ena foscor, pretenia seguir dromint mès es comentaris despectius que jo auia escotat non m'ac permetien.

Ena mia ment persutaue aquera critica constanta, mès non pas per çò que didie de jo, senon completament ath contrari. Era mia intranquillitat ère pr'amor que non podia arribar a comprèner coma ua persona viuie d'aquera manèra, sentí pena per eth, peth sòn caractèr agre e desagradu. Totun cogitaua, anèc passant eth temps enquia qu'Ale me veguec a desvelhar, ja n'èra, non auia recuperat eth sòn. M'ajudèc a vestir-me e amassa anèrem a esdejoar, Albèrt j'auie partit e es mainatges se trapauen enes madeishes qu'en ser, ipnotizadi deuant eth televisor dera codina. Toti auien d'anar hèr eth sòn prètzhèt, punets e abraçades abantes de marchar e fin finau venguec eth silenci.

Coma ja m'auia comprometet, collaboraria enes ahèrs dera casa. Tant ei atau que limpiè laguens des mies possibilitats er esdejoar e anè tath minjador. Cercaua un enfrontament damb Antònio, òc ac desiraua. Pr'amor que volia qu'es paraules qu'auie exprimit ath sòn hilh me les diguesse a jo dirèctament. Pensè qu'eth simple hèt dera mia preséncia ja serie pro entà irritar-lo suficient coma entà iniciar era batalha. Non siguec atau, hec lo madeish qu'es sòns arrèrhilhs, s'aluguèc era tele e m'ignorèc per complet. Non me volia rebaishar a començar era convèrsa, ja que non auia eth besonh.

En contunhar eth silenci e era ignorància me n'anè damb era cagira a cuedar es plantes qu'ornauen tota era casa, èren totes entre era vida e era mòrt e pretenia reviuèr-les. Les adoraua, e semblaue qu'eres a jo tanben, ja que tostemp se desvelhauen beròies ara gessuda deth solei e me brindauen serenor damb era sua fresca preséncia quan les auia en casa. Era gent les met aigua, les met productes quimics e les place ath cant dera hièstra, seguís conselhs de coneishudi sus flors e plantaments, mès eth secret ei simple. Sonque cau tractar-les damb amor e respècte, coma a un egal, coma tot çò que son, un èster viu.

Èra en tot mimar a ua des flors que jo mès admiraua, era orquidèa. Que vestís nauta coma ua divessa, e imperanta destaque sus era rèsta, estirada e acolorida. Qui damb era sua beresa mos transpòrte ath long de bères tèrres e oceans enquiàs païsi asiatics, que coma digna representanta deth sòn territòri, reflectís er esplendor der magnific orient. Ère tanta era mia admiracion, que desbrenbè eth mon en tot apreciar era sua excelléncia. Tant ei atau, que non me'n dè ne compde qu'era mia votz auie prenut iniciatiua pròpria e sondejaue en aire en hèr

a sonar ua bèra cançon, frut de polidi rebrembes. Cantaua dera jòia que sentia, mès non n'èra conscienta.

—*“Pero si tu me dices ven, lo dejo todo. Si tu me dices ven, será todo para ti. Mis momentos más ocultos, también te los daré, mis secretos que son pocos, serán tuyos también...”* —un fòrt shisclet s'entenec damb eth fin de silenciar era mia melodia e hec que me retrobèssa damb era realitat, mès jo seguí coma qui sent plòir.

—Guarda pera hièstra, ben! Eth solei ja s'amague e es bromes se premanissen entà plòir, aquerò non ei cantar, aquerò ei bramar!.

—Qué li molèste? Perdone non me n'auia pas dat compde —ac diguí passejant un arrir ironic e punchent.

—Me van a explotar es timpans. Se pòt saber quan hè que non escote aquera cançon? Non a dat ua nòta coma cau. O vosté a alzeimer o simplament ei arritmica.

—Oh, escuelherè era segona opcion, mès se vos platz, se vosté a tanti coneishements musicaus, deleitatz-me! Se la sap tan ben, cantatz-la! —lo provoquè seguint damb eth ton ironic.

—Jo non pèrdi eth temps en aquestes pegaries de cantar. L'avertisqui, sò entretengut seguint es notícies deth maitin e non m'agrade que me shòrden.

—Dilhèu pense que li cantaua a vosté, li daua eth bon dia as plantes e sajaua d'aportar un shinhau d'alegria ad aquesta casa.

—Ja èren pro seques, ara òc que saberàn qué ei patir. Ja les deu auer aucit totes. E ara cante entà vosté madeisha o s'embarre, a jo non vòl que me trinque mès eth cap.

Coma ua ola a presion en mèn cap borie era sang e m'anaue ara pressada per tot eth mèn còs. Espandí era mia ira a trauès d'ua guardada que li lancè, mès sense efècte, pr'amor qu'Antònio auie fixa era vista enes imatges des notícies, plies de amargantor e de guèrra, coma eth sòn interior.

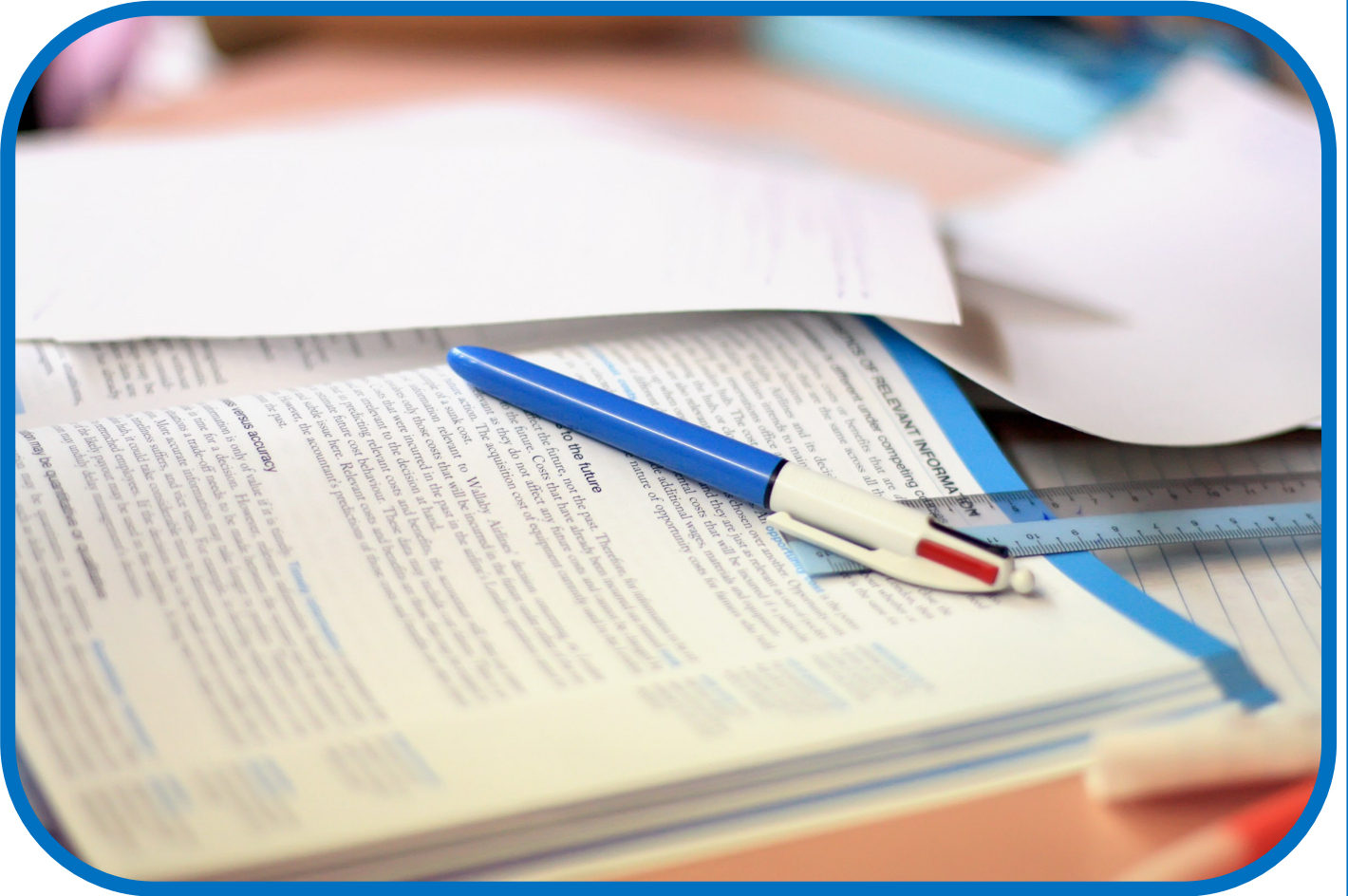
Me n'anè entara mia abitacion, mès non i èra a gust. Èra en burèu d'Albèrt e seguia sentint-me ua de dehòra. Pendent ua estona me i quedè entà acabar d'endreçar es causes que mancauen. Rebrembè qu'auia descuedat eth libre que liegia, lo contunhè, èra en un moment fòrça interessant, mès coma èra a desgust en aquera sala me'n tornè entath minjador.

Aguest viatge non dominèren es mies accions cap tipe d'objectiu. Mès ben ara invèrsa, auia prenut era decision d'acceptar tot çò qu'Antònio me brindaue, ignorància. Per aqueth motiu, me seiguí en un "Chaiselongue" de pèth marrona a jòc damb eth sòn fautulh e me centrè ena lectura.

Es dies passauen en tot córrer e lèu ben sense veder-les. Un parelh d'eri auí de quedar-me en lhet pr'amor deth mauèster que me provocaue eth dolor dera trinchà. Eth heired que sentia en jo pes maitins non cedie, venguie d'Antònio, aqueth vielh temardut e orgulhós que provocaue en jo ua istèria reprimida. Jo tostemp tant alègra e positiua semblaua qu'auia trapat eth mèn personatge antagonic. Se non protestaue per un motiu ac hège per un aute, mès en aqueri moments encara podia gaudir de jogar damb eth sòn umor e préner partit des ironies e sarcasmes. Ère ena rèsta de segons, minutes e ores enes que m'ignoraue quan mens suportaua tamb impotència era sua actitud.

Damb es mèns arrèrhilhs e damb Ale e Albèrt era relacion creishie atau coma ac hègen es flors, mès fòrtes e mèns polides. Ara ora de compartir era taula en tot dinar, Antònio se mostraue mès impertinent qu'en quincevolh aute moment. Mos atacàuem de manèra contunha, era rèsta de comensaus se n'arrien dauant deth nòste comportament. Es joeni ac hègen dubèrtament e es grani se n'arrien peth dejós deth nas, e mos demanauen que detenguéssem aquera guèrra. Ère plan evident que era oposicion des nòsti pensaments, èren dus mons que non se podien reconciliar e que sonque podien comunicar-se a trauès dera luta verbau. Ua luta que mostraue era grana animadversion mutua, coma mainatges, durant era prumèra setmana mos auien de plaçar a cadun en cada cap de taula enta amendir es nòste acalorades discussions.

Tot cambiau damb era arribada dera tarde, les compartia totes damb Jòrdi e Vanessa, senon i ère un i ère er aute. Les daua un còp de man damb es ahèrs, entà transmetre-les es mies ensenhances d'ua manèra mèns personau e interactiu, jogàuem as videojòcs que Jòrdi auie ena sua cramba, les liegia es fragments que mèns me shautauen dera mia colleccion de libres, treiguérem eth povàs as jòcs de taula aprenent damb eth trivial, pensant damb es dames. M'emocionaua pes nets quan me trapaua soleta ena mia abitacion, dant gràcies d'auer as mèns arrèrhilhs e der orgulh que sentia coma mair-sénher.

Dempús d'aquera prumèra setmana, eth deluns Ale me desvelhèc ara madeisha ora, mès era auie diferent aspècte. Ère emocionada e intranquilla. Jo non deishè d'incordiar-la a qüestions, la coneishia e bèra causa succedie. Finaument mentre prenia eth mèn cafè damb lèit e m'emportaua tara boca ua torrada de pan damb boder e confitura de prues, lèu m'estofi en veder-lo.

—Guarda mama acò ei entà tu, entà que non t'engüeges!

—Ja ei apraiat? Quan l'as anat a cercar?

—Resulte, que piquèren en tòn pis entà hèr-te a saber que ja l'auien prèst, mès siguec pendent eth temps que sigueres en espitau. En seguir insistint e veir que non recebien responsa, me piquèren ager e lo sauvè entà dar-te era suspresa.

—Quina illusion, de nau damb eth mèn ordinador! Fòrça gràcies amor mèn, es un cèu.

—D'arren mama, non cau! Sabia que t'alegraria eth dia! Disfruta-lo e non te vicies guaire.

Marchèc corrent, e jo n'enteni barrar era pòrta. Me retrobaua damb era mia ligason ath mon actuau, sentia que tornaua a èster jo ath complet.

Aguest companh que tieja coma hònt d'informacion m'auie enriquit en toti es sentit, podia contrastar es notícies damb arguments de diuèrsi expèrts, liéger quinsevolh libre, conéisher quinsevolh autor, estudiar tot eth coneishement dera umanitat. Era gent dera mia epòca auíem viscut desconectadi deth mon, e auíem conviscut damb informacion restrenhuda e plan manipulada. Fòrça de nòsati non auíem agut era oportunitat de poder estudiar, auíem de compréner çò que significaue eth neishement d'aguest nau invent. E non sonque açò, senon tanben, préner partit de tot çò que mos brindaue entà emancipar-mos intellectuaument e personaument.

Era ansiosa entà tornar a introdusir-me en hilat, entad aquerò auia de besonh conectar er ordinador ath mòdem. Me demanaue era constrasenha d'aguest e coma ja me demoraua se plaçaue ath dejós deth televisor, ath cant deth DVD. Anè enquia delà damb er ordinador.

—Qué va a trastejar vosté peth televisor? Vigile qu'ei çò que tòque —ja tardaue massa en auer bèra replica.

—Sonque serà un moment e non vau a tocar arren deth televisor, vau a conectar-me ath mòdem entà poder auer Wifi.

—Mès quin idiòma ei aguest que parle? Moder, moder.. ja ac sabem toti ja, que vosté disfrute anant de modèrna, ja se n'encuede de hèr-mos ac a veir —didie despectivament.

—Donques òc, dilhèu pense vosté que m'ofen dident-me que sò modèrna. E tant qu'en sò e ben orgullosa. Mielhor aquerò que quedar-se retardat —dilhèu non auessa d'auer hèt a servir aqueth adjectiu, ja qu'era pèth li prenec un color lilós en mens d'ua milena de segon, tostep se'n trufaue de jo, donques ara l'ac auia tornat ben.

—Retardat? Preténer hèr un viatge en mòto ara sua edat, aquerò òc qu'ei de retardada —massa temps auie carat, massa. Non auia desbrenbat eth prumèr dia que desvelhè en casa, com m'auie difamat dauant d'Albèrt.

—Ei de retardada hèr tot çò que pòrti somiant pendent tot eth temps dera mia vida? Ei de retardada non tirar era tovalhòla a despièch de veir qu'es possibilitats d'èxit son pògues, mès lutar damb esperança?

—Pògues non, nulles. Cau èster realista, tocar de pès en tèrra. Vosté tostep cercant impossibles. Ja non auem vint ans, desvelhe. Tot ja

s'a acabat entà nòsati, era vida ara ei sonque eth preludi dera mòrt —lèu quèigui redona en escotar aquères escures paraules.

—Parle per vosté, a jo me queden mil e ua causes entà hèr. Non me pogui creir que tot çò qu'a dit ac pogue sénter. Coma ei possible que creigue qu'era vida entà nosati ja a passat, qu'er unenc objectiu d'ara ei demorar morir?

—E a veir s'arribe lèu. Li sò totaument sincèr, ei çò que pensi.

—Mès vosté coma pòt voler abandonar eth mon damb era beresa que l'entornege?

—Jo ja è hèt tot çò qu' auia de hèr e ja è vist tot çò qu'auia de veir, ja n'agut pro!

—Mès non ei reaument conscient dera pegaria que me ditz? Sap vosté coma se hè un pastís de hormatge e marmelada de frutes? A escotat òpera bèth viatge? Dideria que non. E atau successivament poderia seguir toti es dies dident causes que vosté non a hèt jamès.

—Me referia a causes importantes dera vida —de patac comencè a arrir descontroladament .

—E qué ei alavetz çò de mès important?

—Per descompdat açò non, entà qué apréner pastissaria auent eth supermercat dejós de casa e escotar cançons que sònen e te shòrden —tot ac redusie ara minima expression, tot çò que l'entoraue ac descomposaue, ac menspredaue, expandie era escuredat en quinsevolh cornèr.

—Non me suspren qu'age aguesta actitud dauant dera vida, vire era cara a tot aquerò que hè que sigue beròia.

—Çò de mès beròi ena vida ei minjar entà engrassir? Auer-m'ac dit abantes e non auessa patit pes ipotèques! —Non m'ac podia acabar, damb es barbaritats que didie e jo non paraua d'arrir, auie un umor fòrça bon. Non comprenia per quin motiu non en hège usatge d'aguest ara ora d'afrontar era vida—. Moria! Non me'n parle des ipotèques! Se'n da compde qu'entà vosté era vida son es ahèrs qu'apòrten mès maus de caps? Eth secret dera vida son es petiti plasers, es detalhs que se trapen amagadi e que cau descurbir tamb atencion entà saber-les apreciar. Dempús ditz que jo digui pegaries mès vosté, non se quede cuert.

—Se siguesse atau e coma ac ditz, era umanitat non serie a on ei, conformar-se ei de fèbles.

—Pensi, se non ei que ja sò lhòca per complèt, qu'era paraula conformar-se non l'è pas citada. Apreciar, non ei sinonim de conformar-se. Apreciar ei dar gràcies, compòrte tanben umilitat, ei compréner quina valor a aquerò que ves, que sentes o qu'as. Jo preferisqui apreciar tot çò que non pogui auer, que non pas auer aquerò que non pogui apreciar. Se pòt apreciar, mès èster un inconformista e auent en compde çò que se a, e ath delà hèr-lo a créisher.

Contunhèrem parlant sus tot tipe de qüestions, era convèrsa anèc derivant en tot abraçar fòrça tematiques. Aquerò me hège a veir qu'auie fòrça coneishements e ua grana cultura generau. Mès tostemp ara contra, rebatent e tornar a pausar tot çò qu'argumentaua. Ère un òme de ment plan barrada, e jo sentia que daua còps de cap en un mur de pèira. Parlar damb eth, provocaue que me tornèssa a pausar opcions diuèrses, tostemp auia gaudit d'un bon debat. M'apassionaue rebàter e entà jo trapar-me damb un bon adversari ère quauquarren benben difícil, èra fòrça exigenta. Es mènс companhs de trabalh didient que jamès s'agotaue era mia hònt d'arguments, que tostemp volia gesser-me'n damb era mia.

Tot se transformèc damb era arribada d'Albèrt en casa en auer acabat de trabalhar. Simulèc que non parlàuem e me virèc era guardada entà seguir tot çò que didie eth noticiari. Mès qué ère çò que li auie passat? Auie vergonha d'èster parlant damb jo? Aqueth comportament siguec entà jo coma ua daga que m'atrauèssèc era esquia d'ua manèra frivòla e traicionèra. Aqueth desprèci mostrèc era pòga consideracion que m'auie, creant ua termièra. Jo qu'era decidida a èster comprensiua damb eth e damb eth sòn mòde de pensar, de nau tornaue a subergésser aqueth orgulh que ja, coma ua segona pèth, tostemp lo dominaue. Ara seguida, actuè dera madeisha forma e li dè era benvenguda a Albèrt.

En èster toti setiadi en taula, de nau mos afrontèrem, mès aguest còp jo èra tant doluda pera arrogància qu'auie demostrat, que desistir rapidament des sònс atacs. Aquerò li cremaue per laguens, sentie que li autrejaua era rason en tot desconsiderar-lo, entà hèr-lo a carar. E non anaue peth camin erronèu, auia prenut era decision d'irritar-lo e sabia qu'aqueth ère eth mielhor metòde.

En arribar eth ser, era jaçada sus eth lhet leigent un libre meravelhós d'intriga e d'istòria, eth "*Ocho*". Anaua devorant es planes ath ritme des batècs deth mèn còr, i èra ben calada. En tot cambiar de postura entà plaçar-me ben, ja qu'eth libre auie plan planes e pesaue fòrça, aguest se m'esguiltèc des mans e me queiguec en tèrra. En remassar-lo, dejós deth lhet sentir eth tacte d'un plastic dur, semblaue ua caisha d'aqueres qu'an arròdes que van fòrça ben entà salvar-i causes, la hí a córrer sus eth parquet. Era tapa ère blua e ara vista, per tant, non i deuie d'auer arren de privat. Aquesta conclusion me condusic a daurir-la, era curiositat me podec, encara que sabia que non estaue ben. La daurí e i a auie ua cinquantia d'àlbums de totes es mesures que sauvauen centenats de fotografies dera família d'Albèrt. Era caisha n'ère pia enquia naut, en veir era grana dimension d'imatges e era ora que marcaue eth relòtge que demoraue sus era mia tauleta, decidí qu'inspeccionaria aqueth tresaur londeman peth maitin. Metí era caisha en madeish lòc, barrè era lum e en jo se desvelhèc un interès qu'ath principi non me deishaue dromir, finaument era sòn me vencec.

Coma un relampit me desvelhè en escotar era salutacion diligent d'Ale, me shautaue fòrça eth mòde en qu'ac hège, alègre e energica. L'acompanhè entà esdejoar amassa damb era mainadera, mès non auien passat era pòrta qu'ac arremassè tot damb rapidesa entà poder-me'n anar entara mia cramba. Antònio, campaue estonat era mia velocitat e me demanèc què ère tot çò que me succedie. Ara volie parlar non? Ara que non i auie arrès, non? Donques era jo era que ara ja l'ignoraue.

Auia coma objectiu campar detengudament aqueres imatges que serien era pòrta que me condusirien a un passat desconcertant e misteriós deth qu'auia eth besonh de conéisher. Es prumèri àlbums èren des darrèri ans, des aniversaris des mainatges celebradi en casa. Des que considerè qu'èren benben diferenti des qu'organizàuem quan venguien tà casa mia, jo passaua dus dies abantes premanint era sua hèsta. Aquerò se reflectie enes sues cares, qu'èren un shinhau mès moishes. Tanben i auie rembrems de diuèrsi viatges, París, Roma e Suècia. En tot auançar, me trapè damb àlbums enes qu'es mainatges èren mès petiti e per un instant se m'arturèc eth còr en veir ara senhora Ròsa. Ère era mair d' Albèrt, era hemna d'Antònio. Non la rembrembaua pas atau, m'estonè . Era fotografia en concrèt deuie èster d'uns sies o sèt ans abantes, pera edat des mainatge e era hège quate qu'auie mòrt,

apareishie fòrça beròia. Coneishia es causes dera sua mòrt mès les auia desbrenbat.

Ena imatge se la podie veir de pè, ath cant deth fautulh en que ara se i seigue Antònio, e ère parlant, mès non se vedie pas damb qui. Ère de peu ròi e portaue eth peu arremassat de forma espectaculara fixat damb era ludentor dera laca. Ues arrecades qu'èren petites pèrles dauen lum ath son ròstre, ja qu'aguest tot e èster plan beròi ère amortat, sense jòia. Uelhs clars, nas grèc ben conformat as sues faccions que li daue ua gran beresa. Era bòca carnuda pintada de ròsa claret.

Aguest òme auie d'èster orgulhós d'auesse maridat damb ua hemna tant bèra. Non arribaua a comprèner com auie podut convíuer tant de temps tamb un òme qu'auie un caractèr tant amargant. Non me detenguí e anè auançant a contratemps, enquiara infància d'Albèrt. Campant era sua biografia en imatges e descurbint eth sòn mon. Es sòns amics, es ans d'universitat e finaument era sua infància. Era casa a on auie creishut, que non se trapaue pas en Barcelona senon que per entorn, se plaçau en bèth lòc dera nauta montanha.

En totes e cadua des fotografies, Antònio se mostraue retrèit, coma submergit en ua auta dimension, damb era guardada perduda e desorientada. Ne ua n'auia trapat damb un arrir, ne tanpòc tamb cap expression de trendesa.

Cada plana que passaua damb es sues respectives fòtos, anaue deishant evidentata qualitat de vida d'Antònio, e anaue desvelhant era curiositat en jo entà conéisher eth motiu deth sòn estat animic constantament taciturn. Non podia contier-me per guaire mès temps, non n'auia pro sonque per aqueres imatges, atau que me dirigí entath salon.

Ara ère liegent eth diari atentament, non sabia coma tractar eth tèma sense provocar que se barrèsse, per aquerò ac hí coma me gessec, deth còr:

—Encara non m'a dit qu'ei çò de mès important ena vida entà vosté?

—Òme, ara òc qué parle? —deishèc anar eth boligraf damb eth quau acabaue ua sòpa de letres e me campèc damb suspresa—. Sonque m'ignòre quan li conven.

—Aquerò ei çò que jo auria de dider-li, ja qu'eth prumèr qu'a decidit menspredar-me ena arribada d'Albèrt ei vosté. E tot per orgulh.

—Era vanitat e er orgulh soent s'utilizen coma sinonims, mès son

causes plan diferentes. Er orgulh ei ligat ara opinion qu'auem de nosati madeishi; era vanitat, en cambi, damb era que mos agradarie qu'es auti pensèssen de nosati. Per tant, suspòsi que vosté considèrè que mès qu'orgulhós, sò fòrça vanitós. Deishatz que vos diga qu'ei un sentiment plan comun, mès ei vosté la que semble auer-ne mès.

—Donc, vosté n'ei es dues causes, ja qu'eth sòn grad de superioritat tanben ei plan notable e de ben segur fòrça mès qu'eth mèn.

—Demòstre totemp que non ei atau, qué ei çò que cerque? Per quin motiu voletz conéisher qu'ei çò mès significatiu entà jo?

—Prometí exposar-li que m'a conduxit a formular-li aguesta qüestion, mès sigue educat e me pòt respòner, jo e demanat prumèr e mereishi aquest dret.

—Considèri qu'era capitada professionau, era posicion e estabilitat economica, es propietats e era formacion d'ua familha parlen de tot sò qu'a artenhut e vò un òme.

—A format vosté ua bona familha, ei d'acòrd damb jo? —prenec aire e pensatiu retrocedic en temps entà inspeccionar era sua trajectòria e determinar se atau ère.

—Non sai a que se referís damb bona, les è dat tot çò qu'auia. È dedicat cada sò qu'è guanhats damb eth mèn trabalh entà curbir toti es sòn besonhs, les è dat ua casa a on víuer e ath mèn hilh uns estudis. Tota era mia vida l'è dedicada ad eri .

—Non ac è metut jamès en dobte eth sòn esfòrç, mès non pense que li a mancat quauquarren?

—Coma ja li è dit, les ac è dat tot, evidentament ena mesura des mies possibilitats.

—Non pense qu'ei probable que li fautèsse çò de mès valiós en ua familha, er amor?

—Mès perquè crè que jo m'è sacrificat per eri?

—Les ac a demostrat? Li a dit bèth viatge ath sòn hilh que l'estime?

—Io auia descomposat, se vedie perdut cercant eth mòde de díder que òc e non mentir-me.

—Non, era vertat ei que jamès è agut eth besonh. Eth totemp ac a sabut.

—Coma ac sap? Pr'amor l'ac a demostrat damb es sòns esfòrci, non? Mès er amor non i enten de propietats e riqueses materiaus. Ei eth lenguatge que va mès enlà de lo tangible. Ei vosté coneishedor reau dera personalitat deth sòn hilh?

—A d'enténer qu'auia de decidir, eth mèn trabalh comportaue fòrça ores dehòra de casa e aquerò non me permetie passar guaire temps damb eth.

—Non se'n da compde que s'estimaue auer mens causes e compdar damb era sua preséncia. E èster damb eth non vò díder coneisher-lo, fòrça persones passen longui moments amassa e jamès arriben a coneisher-se coma son en realitat.

—A jo me compòrte fòrça dificultat expressar çò que senti, non pense que non sò conscient. Lo campi, quan se trape en família e sonque desiri que non quèigue en madeish error que jo. Ara ja non se pòt tornar entà darrèr en temps, ja ei massa tard. Sò orgulhós d'eth, a pogut apréner de jo coma non s'an de hèr es causes.

—Se de vosté un òme coma Albèrt s'a hargat, tan mau non deu auer hèt es causes. Dilhèu quauquarren se'n pòt extrèir dera vòsta persona —l'ac diguí damb ironia mès damb intencion de des·heiredar eth sòn estat d'afliccion, li panè un arrir—. E s'enganhe, encara pòt describir ath sòn hilh, pòt daurir-se a eth e reforçar era relacion. Vau era pena, coma vosté ja a dit non gaudim de fòrça temps e ei ora de solucionar es compdes pendentis e de viatjar entath cèu damb era amna límpia, auent complit tot çò que mos mancaue per hèr.

—Auia era impression de que vosté non ère catolica, me semblaue mès qu'auie ua actitud agnostica.

—Relacione vosté concèptes que non son intrinsècament ligats, a era costum de jutjar-me per auança, mès non ei er unenc, jo tanben l'è jutjat sense coneisher-lo ben. Non ei que siga ua hemna plan devòta, m'agrade anar entà missa quan ei ueda, e sénter eth silenci. Se pòt díder que sò catolica protestant, mès ena realitat era religion ena que jo creigui a despièch d'èster en contra de bères accions dera glèisa, ei aquera ena que Diu, ei er amor entre es persones, qu'ei er extraordinari poder entà cambiar e mielhorar es causes.

—A d'escriuer vosté eth pròplèu testament, ei era escuelhuda! —se n'arrie damb nèrvi e se recreaue eth madeish, ère conscient de

qu'auia ua gràcia naturau.

—Per cèrt, abantes de que se me desbrembe, as sòns arrèrhilhs tanben les manque era sua complicitat. Ara a era oportunitat de convíuer damb eri, enquiara non l'amortit guaire, mès ei ua ocasion perfècta. Jo me trapi ena madeisha que vosté e les dediqui tot eth temps que pogui. Era vertat ei que recebi tant, m'aumplissen tant —eth sòn aspècte ara ère diferent, se mostraue pensatiu—. Toti i guanham, qu'en pòt pèrder ad aquestes nautades?

—Non pense que non me les estimi, mès non sai coma actuar damb eri. Me senti tan luenh deth sòn mon. Sò un vielh mauencarat que sonque hèsqui que dider-les qu'ei çò qu'an de hèr e que non les enten. Non s'enganhen en absolut, aquest nau mon non ei hèt entà jo. Provengui d'ua auta generacion damb ua auta educacion, ua filosofia de víuer diferenta e me resulte fòrça complèxe desprener-me deth mèn bagatge.

—Non tengue era edat entà excusar eth sòn distanciament, jo se pòt díder que sò dera sua generacion mès o mens. E è cercat es mejans entà poder deschifrar es conductes e relacions d'aquest nau mon.

—Ei vosté relatiuament joena, non s'entusiasme damb eth cumplit! E un factor que considèri qu'interven decisiuament, ei eth lòc a on è demorat. Jo è viscut en un pòble pendent era màger part dera mia vida. Eth mèn camp de diuèrsitat a estat redusit e limitat. Jo è passat ua guèrra e aquerò cambie benben as persones.

—Aurie d'èster un motiu entà que dempús d'auer guardat es uelhs dera mòrt, d'auer-la afrontat e vençut, d'auer-la sentut d'apròp, ja non li auesse pòur e disfrutèsse deth temps que li quede ena vida.

—Creigui que sai mès dera mòrt que dera vida, è aucit a gojats de 19 ans, m'è tacat es mans de sang, e vò saber qué se sent? Donques, non i a arren pitjor en aquest mon, atau ei. A despièch de que te decòren per hè'c. Sonque se sap çò qu'ei quan se viu e aquerò ei quauquarren que non se pòt cap desbrembar.

Se planhie en díder aqueres paraules, que l'auien consumit ath long dera sua existéncia. Coma castig, coma fustigacion dera culpa que sentie. M'anaua apropant ath nuclèu deth dolor que li auie conduït a on se trapaue, un estat d'apatia, d'insensibilitat en que s'auie sometut a tot aquerò qu'era vida li auie mostrat, dolor e escuredat. Aquestes

memòries non auien estat amendrides en formar un larèr, senon mès ben s'auien accentuat en veir que non ère pas capable de formar ua familha que li dèsse felicitat, ja qu'eth, cargaue damb massa patiment enes sues esquies e non auie sabut superar-lo.

Jo li insistí en que m'expliquèsse aqueres viuences que mès li hègen mau deth passat, aquerò que li metie ua benda ath torn des uelhs sus era beresa dera vida. Eth se dauric, inclús me dèc era sensacion qu'era era prumèra persona a qui l'ac condaue. Me susprenie tant, e atau l'ac hèja saber. Auia de pagar-li damb era madeisha moneda e èster sincèra damb eth. L'auia avalorat de manèra negatiua, mès ara qu'era apròp dera sua vertadèra persona, sentia que lo comprenia.

Era mia opinion tornèc a revirar-se en aparéisher de nau Albèrt. Passèc çò de madeish que cada dia. Ei qué non auie agut cap tipe d'importància era convèrsa qu'auíem mantengut? e que tà jo ère d'un grad de fidança e complicitat nauta. Se repetie tot eth procediment, tornèc a deishar de costat era mia companhia. En dinar e en sopar eth madeish tracte, non podia negar qu'aquera tension e aquera heiredor desvelhauen un gran interès, mès non entenia er antagonisme des sues reaccions.

En auer acabat d'arremassar, mos metèrem a campar ua pellicula damb es mainatges en fautulh que hège dies que demorauen veir-la, cada viatge que l'anonciauen ena television. A diferéncia dera rèsta de dies, Antònio li demanèc a Albèrt que lo portèsse tara cramba en acabar era

pellicula. M'estonè fòrça, me'n dè compde qu'es mies paraules auien servit entà quauquarren, qu'en bèth cornèr deth sòn interior auie avalorat es mies observacions e que les auie en compde.

Mentre campàuem era pellicula, jo guardè un instant a Antònio e eth tanben me guardaue. La retirè apressadament e sentí cremar es mies caròles. De nau, lo tornè a guardar e eth non auie cambiat era direccion des sòns uelhs e pendent pròp d'ua menuta mos campèrem as uelhs. Uns uelhs qu'entre eri establien ua shinhau de tension, aumens per part mia.

En sajar de dormir, m'ac impediè era disconformitat des accions d'Antònio envèrs era mia persona. Ara fin, assimilè coma un hèt inevitable qu'era nòsta relacion seguirie era dinamica establida per eth. En soledat, era nòsta conexion e fluidesa d'emocions e profunditat enes conversacions creisherie, mès en preséncia dera nòsta familha eth conflicte serie constant e non serie vedible era nòsta bona relacion parallèla.

Tamb era arribada deth nau dia s'aluguèc ena mia ment ua bombeta, ua d'aqueres que s'i barrege astúcia e un shinhau de malícia, mès damb era que volia provocar un cambi positiu. Ac hèja fòrça soent, era plan impulsiva e auia agut fòrça problèmas ath long dera mia vida damb aguesta manèra d'actuar, mès jo me coneishia e sabia qu'ac auia de hèr.

Me dirigí tara codina entà complir eth mèn propòsit, era mia maquiavelica pensada. Anè a cercar es airines qu'auia vistes dejà ena recodina, èren part des esturments qu'Albèrt auie entà apraiar es des-hètes que podien sorgir ena casa. Jo ja sabia qu'Albèrt non valie guaire ara ora de hèr anar es mans entà apraiar desperfèctes dera casa, atau que li serie dificil solucionar era idia que volia hèr. Damb un tornavitz d'estrelha miejana que m' amaguè en plec dera mia pelha blua marina, me n'anè entara codina. En tot hèr virar era television petita, pretenia extreir-ne bèra pèça petita entà desactivar era conexion e que poderia recollocar facilament mès entà deuant. Sabia qu'aurien de demanar ajuda a bèth especialista entà apaiar-la mès confiaua qu'enquia alavetz s'acostumèssen ara manca d'aqueth aparelh enes nòstes minjades.

Jo èra damb era guardada concentrada darrèr d'ues lunetes de color vermelh sang, hèja anar es airines coma ua professionau. Tostemp se

m'auien dat fòrça ben es qüestions restacades damb es circuits e es naues tecnologies, tanben i dedicaua temps. Me detengui en sénter:

—Qué s'a espatlat eth televisor? —diguec Antònio en veir çò que hèja.

—Li hèsqui un ben ara família. S'a acabat açò de mantier eth silenci en taula. Cau enfortir es relacions entre nosati entà coneisher-mos mès.

—Aqueth aparelh vau sòs, an destinat part des sòns estauvis en comprar-lo, coma ei possible que lo trastège atau?

—Non se'n da compde de que non a cap tipe d'importància era valor materiau sus era valor personau. Ei un sacrifici que va a aportar un tipe de benefici dètz viatges mès gran, era felicitat non se compre. Es causes importantes dera vida, non son es materiaus.

—Vosté viu en mon des idies. Sense sòs non se pòt èster erós, sense sòs non a arren qu'emportar-se tara boca. Coma se nòte que non a passat hame.

—Segurament è passat mès hame que vosté, mès ei per aquerò madeish que sai qu'ei pitjor patir de hame dera amna que patir de hame deth còs. M'estimaria mès morir de hame auent coneishut era felicitat, que non pas hartar-me cada dia e víuer amargada.

—Non enten arren sus coma fonceione eth mon, e cèrtament dobtí qu' age passat hame de vertat, s' auesse vist as sòns hilhs morir de hame li serie indiferent pèrder era puresa der esperit tà alimentar es sues boques. Parle sense cap tipe de reflexion ne de logica.

—Per descompdat qu'avalori eth sentit dera vida e deth compromís damb es èsters estimats. M'a metut un exemple extrèm que non reflèxe ben era realitat sus era que discutim. Non negui, que daria tot çò que è, passant peth dessus es mès pròpris tèrmes moraus se me trapèssa en situacion que me ditz, mès er amor tamb tot çò materiau non ei incompatible, non li semble.

—Es persones son eroses quan complissen es sues satisfaccions e plasers a trauès dera obtencion de bèns materiaus. Dobti que siguesse vosté erosa viuient en ua cabanòta sense cap tipe de comoditats. Per aquerò er òme a evolucionat enquiath punt a on mos trapam actuaument, a on es sòs ac son tot.

—Coma pòt vosté basar era felicitat des persones en qüestions

economiques? Segurament seria mès erosa abitant en ua cabanòta damb es persones que m'estimen, que me hèn un arrir, que non tamb tot e ara contra senter-me ueda e soleta.

—E se li digui que poirie compdar damb aquera estimacion des familiars e amics que tant aprecie e, tanben damb uns bèns e ues prestacions nautes? Me negarie alavetz que non serie mès erosa?

Me metie entre es còrdes, jamès auia imaginat podesse entredíder es mèn argument d'un mòde tan racionau e contundent. Non podia negar que l'auia jutjat mau en çò que se referís ara ignorància, l'auia desestimat. Sabia qu'ère engenhaire industriau mès entà jo aquest tipe d'informacion me resulte irrelevanta, non acostumi a basar es mies opinions sus es persones segontes ath sòn nivèu academic, era vida m'auie demostrat que non ère ua bona mesura.

—Non l'ac negaria, mès entà jo aquerò serie un estimulant, non ua prioritat. Partiria tostemp dera basa de qu'era valor materiau ei era darrèra causa.

—Ai aia! Ei vosté temarduda coma tot. Aurie de començar a hèr cas as dites populares, "*que poco dura la felicidad en la casa del pobre*", son generades a truca d'ans e ans d' experiéncias e reflèxen fòrça ben era realitat que vòs obviar.

—Non vau a desestimar jamès era opinion deth pòble, mès sòn frases que pòden auer ua basa fòrça dobtosa —sabie per a on atacar-me, ère consient que jamès contradiria un argument basat en ues majoritats—. M'agradarie saber qu'en opine vosté sus era valor dera obtencion materiau?

—Sai qu'ara non serè sufisent realista e que serè plan generalista, mès opini qu' es persones arriques son mens erosas qu'es d'uns ingrèssi que se mantien ena miejana. Ua persona qu'en moment en que desire quauquarren ac pòt obtier d'immediat, creigui que non ac avalore pro. Aquerò ei degut pr'amor de qu'er esfòrç qu'a agut de hèr ei nul o fòrça baish. Era satisfaccion que li proporcionarà auer-lo artenhut per tant, tanben ei baisha, non ei çò de madeish auer estat trabalhant pendent un an entà obtier bèth caprici, que poder comprar-lo ath moment sense esfòrç. Non ac avalores en madeish grad.

—Aquerò depen de cada persona e tanben dera educacion qu'a

recebut, coma vosté madeisha ja a dit, er argument ei plan generalista e què en un error conceptuau.

—Non sai se coneish era maquina dera experiéncia de Robert Nozick. Se tracte d'ua maquina que hè possibles totes es viuencias e experiéncias qu'un mès desire. Aguestes seràn viscudes coma reaus en toti es sentits, mès calerà víuer de manèra inconscienta laguens d'era. Ei a díder, era maquina permet ath tòn pensament creir que viu era vida que mès erós te pòt hèr. Mès digui creir, ja qu'ena realitat tu seràs conectat fisicament ad aguesta maquina, sense èster consient de tot sò que passe en temps ena realitat. En realizar tot un seguit de nombroses enquèstes, eth 97% dera poblacion afirmaue que non entrarie en aquera maquina a despièch de poder obtier era felicitat ja qu'aguesta non ère reau, ne obtenguda miejançant er esfòrc personau. Per tant, era origina dera felicitat ei çò qu' implique arribar enquia era. Ei eth camin a hèr, non era meta.

—Perdone-me vosté, mès ara la contradirè. Deui formar part deth collectiu laguens deth 3%, ja que considèri qu'era felicitat per era madeisha non existís. Sonque podem parlar de felicitat de manèra puntuau, ei una sensacion discrèta, per moments, non pas contunha. Arrés ei erós, es instants de felicitat son massa escassi e bracs. S'aguesta maquina ei capabla de perméter que pogam auer aquera sensacion totemp, çò que trapi logic ei acceptà'c. Non coneisheríem era realitat, mès coma la ignoraríem tanpòc la traparíem de mens.

—Era felicitat que poirie proporcionar era maquina jamès poirie comparar-se damb era que pòt sénter quinsevolh de nosati. Se vosté sonque senter-se felicitat, deisharie d'apreciar-la. Eth dolor, era pòur, era angoisha son part dera felicitat qu'auem tant de besonh coma era alegria, e sense eri, metent-les en prespectiua, era felicitat pèrd tot eth sòn sentit. Ei quan quès, quan patisses e dempús te lhèues; quan coma er au fenix, morisses e sentes eth huec que te creme, mès tard, tornes a nèisher des tues pròpies cendres. Ei en aqueth moment en qu'era felicitat ei plea e absoluda, mès senon as experimentat es sensacions en tot eth temps que tà portat ad aquera alegria, aguesta desapareish.

—Se reaument siguesse atau, se corresponesse era felicitat ara sua descripcion, per quin motiu non se mos torture? Atau poiram

saborejar melhor qu'ei çò d'èster en un bon estat físic.

M'agradaue era sua ironia, ère fòrça aguda e intelligente. Se desprenec d'eth un gran arrir, auie ua forma d'arrir preciosa. Semblaue ua auta persona quan ac hège, tota era cara se li transformaue, e inclús poiria díder qu'ère beròi. Jo tanben arria, m'auie susprenut.

—Vosté va d'un extrèm ar aute, non? Eth mon non ei nere o blanc, i a tot un seguit de tonalitats entre aguesti dus colors. Non ei era fustigacion era mair dera felicitat, vosté m'a interpretat totaument ath contrari. Era recèrca deth castig físic, non conduís ara purificacion coma fòrça seguidors de fòrça religions creen. Dèishen de minjar pendent longues temporades, se restrenhien des plasers dera vida qu'eth pròpri Diu ath que lauden, les a aufrit. Se mortifiquen damb era idia qu'aquerò les portarà tara felicitat. Jo enteni eth dolor coma mèstre, non coma esturment. Eth patiment ei un don, eth dolor desvelhe ath mon, pr'amor qu'èm coma pialèrs de pèira des qu'er escultor pòc a pòc formèc era figura der òme, es patacs ena vida mos hèn tanben mès fòrti e mos hèn a créisher coma persones.

—J'ac pòt ben díder, non lo cau pas cercar eth dolor, ja qu'aguest ven sense tustar ena pòrta. Ei expansiu, ei present tostem. Tot ei patiment en mon, aurie d'èster alavetz era majoritat erosa e aquerò non ei çò que jo percebi.

—Se tracte d'un cicle d'aprenedissatge en qu'auem de créisher entà poder cambiar era nòsta situacion e extrèir un coneishement d'aqueth dolor.

—Non son pas de tot vertat es vòstes paraules. Fòrça viatges era situacion que te produsís dolor non la pòs cambiar, ja que non ei enes tues mans.

—Aqui! Ei just aqui a on se trape eth petit secret, a despièch de que non sigue enes nòstes mans, en vosté requè tostem era opcion de poder escuélher era actitud damb era que va a afrontar aqueth patiment —me detenguí per uns moments, coneishia ua istòria que representaue fòrça ben tot çò que volia transmeter-li, ara fin aguesta brotoèc en jo—. Enes herotgi bombardaments de Toulon, Napoleon tremolaue coma ua huelha verda. Un soldat que se trapaue just ath cant, en veir-lo en aqueth estat, ath comentèc

damb era rèsta des presents:

—Guardatz, ei mòrt de pòur!

—Òc —responec Napoleon que damb era sua aguda audida ac auie entenut—. Mès seguisqui combatent! Se tu auesses era meitat deth terror que jo ara madeish senti, ja auesses hujut hè fòrça temps.

—Damb açò sonque volia demostrar qu'era pòur non ei senhau de cobardía, senon que mos da era possibilitat de reaccionar damb valentia e dignitat dauant des situacions dera vida. Aqueth que sent pòur e, tot e aquerò seguís entà dauant sense queishar-se, sense deishar-se intimidar, creish. Mès, qui s'enfronte a situacions arriscades sense dar-se'n compde deth perilh, simplement demòstre irresponsabilitat.

Ara seguida en acabar de díder aqueres paraules, Antònio se dispausaue a contestar, mès se carèc ath moment en sénter un tapatge que procedie dera pòrta d'entrada. Jo ansiosa demoraua era sua resposta. Jo tanben silenciè era mia votz. Albèrt auie arribat en casa dempús de trabalhar, trincant era dinamica de çò qu'auie ocupat tot eth maitin, un dialòg plan enriquidor e cèrtament illustratiu.

De patac, rembrembè qu'auia descuedat eth tornavitz ath cant dera television. Auia d'apressar-me se non volia que descurbisse era mia tracassierada. Damb un rapid movement des braci hí a córrer es arròdes peth parquet entà arribar abantes qu'eth ena codina. Ac poguí hèr damb èxit, amaguè eth tornavitz entre es mies pelhes. Sentia ua preséncia, ère Antònio que campaue des deth minjador e segueie es mènes passi de luenh. Lo campè fixament entà que me sauvèsse eth secret e li cluquè un uelh a mòde de complicitat. Me corresponec damb ua cara, a on se vedie qu'ère en desacòrd damb es mènes metòdes, mès non se meterie enes mies decisions.

Albèrt m'aufric un sec bon dia, ère totaument submergit en ua agonia que dedusir florie de bèth mauentenut deth trabalh. Ère tan concentrat enes sòns ahèrs que de ben segur que non se percebec dera mia accion. Tota orgullosa der èxit dera mia mission, me sentia coma tota ua espia e deishè anar un arrir maliciós deth qu'Antònio siguec testimoni.

Es membres dera casa anauen arribant damb menutes de diferéncia. Albèrt premanie eth sopar jos un silenci plen de preocupacions. Jo,

anaua bastint era taula entà que siguesse prèsta.

Era casa s'anèc ramplint de vida damb era mainadera, que damb pressa se setièren en taula damb un hame que les devoraue e que se reflectie ena sua guardada. Ale e Albèrt, li tengueren es braci a Antônio entà que se poguesse méter de pè. Damb es braci darrèr des espatles dera parella lo condusiren enquiara taula e lo setièren ath cap, coma ei tradicion.

Vanessa s'estirèc entà poder agarrar eth comandament dera television. Era adrenalina corrie pes mies venes espitada e rapida, mantenguent-me es peus de punta. Ère a punt de verificar-se era mia pensada qu'aurie conseqüències positives o dilhèu fracassarie, es nèrvis me començauen a traïr. De nau, compartí cèrta fraternitat damb Antônio, sabie era vertat e me guardaue analisant era mia reaccion.

—Se pòt saber qué li succedís ath televisor? Non s'alugue! —didec Vanessa en tot sarrar encara damb mès fòrça eth boton vermelh entà alugar-la.

—Deishar-me hèr a jo, dilhèu eth problèma son es piles que ja s'an esgotat. Vau a virar-les —li prenec Jòrdi eth comandament des mans, treigues era tapa, es piles, mès arren non foncionaue—. Vau a cercar-ne ues autes de naues e tot solucionat.

Dempús de qu'eth comandament passèsse pera man de toti, includida era mia que simulaua tanben cèrta desesperacion dauant era mòrt deth televisor, arrés artenhec hèr-lo anar. Coma ja m'ac demoraua, Albèrt didec que picarie a un tecnic e que deman ja serie apariat.

Eth rèste deth minjar, cumptic es mies espectatiues. Es mainatges comencèren a explicar tot çò que les auie succedit pendent era jornada. Tot anaue coma era seda enquia que Vane expliquèc:

—Abantes de que vos arribe era carta per part der institut, preferisqui èster jo era que vos ac comuniquè. Aué m'an expulsat dera classa dera mèstra de lengua Catalana per fautar-li ath respècte —es cares de toti cambièren, includida era mia.

—Ja i èm! Ja i èm! A veir quan apreneràs a carar-te, non te'n das compde que va en contra tua? Qué ara unica persona ara que perjudiques ei a tu madeisha! —didec Ale, a qui semblaue que li auie herit fòrça eth comportament dera sua hilha.

—Açò non se pòt pas perméter, s'auesse estat ena mia epòca

t'auesse queigut ua bohetada, que t'auesses empassat totes es tues paraules. E en arribar en casa auesses rebut era segona e ben mereishuda. Quina vergonha!

—Encara non auez permetut ne que mos explique qu'ei tot çò qu'a passat, prumèr deishatz que s'exprèsse abantes de jutjar-la —ja non ac suportaua mès, non podia carar per mès temps, l'auien atacat sense coneishement de causa e sustot Antònio.

—Non i a cap tipe d'accion qu'excusasse era falta de respècte a ua mèstra. Coma s'a podut degradar tant era figura deth professor, ei ua persona dedicada ara tua pròpria educacion Vanessa. Se comence perdent eth respècte as mèstres, dempús as pairs e çò de pitjor ei que se seguisses per aqueth camin, acabaràs perdent-te-lo a tu madeisha.

—Per favor, enteni era tua reaccion mès dèisha que m'explica —eth assentic, e se demorèc a escotar es sues paraules, jo non deishaua de campar-lo.

—Èrem ena tresau ora deth maitin, e jo èra setiada damb Bea escotant era leçon. Era classa ère a punt d'acabar e çò que mos demoraue dempús ère era ora deth pati. Bea se virèc sus era cagira entà daurir era pòcha petita deth morralet que penjaue dera cagira. En veir aqueth movement era professora s'enforisquèc e comencèc a escrifassar-la e sense deishar-la ne pronónciar ne ua paraula li didec:

—Dempús non te susprenes d'èster atau de grassa, encara non as entenut eth timbre que ja vòs préner er esdejoar deth morralet!

—En senter-la, Bea prenec tot çò qu'auie enes mans e l'ac mostrèc, ère ua caisha de pastilhes que precisament se prenne entà amendir era hame. Campèc ath sòn entorn as sòns pròpris companhs, es que sabien qu'a despièch de que jamès l'ac auien dit dirèctament, tostemps auien agut en compde eth sòn estat fisic. Infinitament avergonhida, abandonèc era aula corrent, coma un relampit e pòc mès ath darrèr, ues lèrmes li queiguèn peth sòn patiment. Jo non me poguí contier es sentiments. Bea ère ua persona d'ua beresa incalculabla, ère eth mèn angel, tostemps ath mèn costat, doça, intelligent, alègra e comprensiva. Quin tipe d'importància pòt auer

eth sòn còs dauant d'ua actitud tan exemplar e meravelhosa? Me lheuè enforiscada e neguitosa e li transmetí ara mèstra, tot çò qu'en pensaua deth sòn comportament. Demoraua que sabesse que per persones coma era, Bea auie patit fòrça. Ara seguida jo tanben marchè dera classa e trapè a Bea a on ja sabia que serie, en banh, damb es dits ena boca, eth nere deth maquilhatge des uelhs que se li auie corrut pes caròles e era autoestima per tèrra.

En auer acabat eth relat se creèc un silenci que mostraue era comprension dauant des sòn actes. Ale, demorèc uns instants e li didec qu'anarien es dues a parlar damb era direccion entà solucionar eth problèma. Tot çò que mès mos susprenec ei qu' era professora ja coneishie que Bea, era amiga de Vanessa, auie fòrça problèmas de bulimia. Toti enteneren era reaccion de Vanessa, mès Antònio se quedèc tot estonat e simplement baishèc eth cap en silenci.

En quèir era tarde, jo èra damb Jòrdi ena sua abitacion e coma es dus auíem hame li diguí qu'anèsse acabant er exercici en tot jo anaua a premanir pan damb chicolate. Sabia qu'aqueth exercici lo acabarie rapidament en saber que dempús tastarie eth sòn vrespalh preferit. Didie qu'arrès ac hège coma jo, per aquerò li consentia minjar-lo tan soent. En dirigir-me tara codina entení ues votzes, èren Antònio e Vanessa que se trapauen en minjador. Me demorè en aute costat dera pòrta, aguesta se trapaue miei barrada e podí entèner era convèrsa per complèt. Es uelhs se me gesseran de laguens dera suspresa, Antònio se disculpaua dera sua prumèra reaccion dauant tot çò qu'era auie explicat, es paraules non èren fluides, se notaue qu' ère plan reservat, mès transmetien sinceritat. Pòc a pòc, s'anèc solatjant e seguiren parlant. Era se mostrèc totaument toleranta e condescendent, non ère acostumada ad aguesta actitud per part d'eth, la ramplic de felicitat. Encara s'alonguèc mès eth dialòg, coma es flors en gèsser eth solei s'anaue daurint damb lentor disculpant-se pera sua incapacitat tà trasméter es sues emocions e per èster tant ermetic ara òra de comprèner es sues situacions. Li mostrèc afècte e en acabar se dèren ua fòrta abraçada mentre era li didie que ja sabia que l'estimaue e que lo coneishie fòrça, sabie coma ère.

M'emocionè per tot, per gaudir d'aquera scèna tan doça, per auer estat en part culpabla de que i auesse lòc eth sòn apropament e per auer ua arrèrhilha tant extraordinària e viuua, era quau tostemp auie estat

conscienta de quin ère era origina deth caractèr deth sòn pair-sénher e lo auie respectat.

M'amaguè abantes de que Vanessa me descurbisse en tot gèsser deth minjador, demorè ues minutes e anè entara codina a cumplir çò qu'auia prometut. En crotzar eth salon, es mans d'Antònio li caperauen eth ròstre, vedí qu'ère plorant. Entà que non me descurbisse actuè coma se non auessa presenciàt arren.

—Qué se trape ben, Antònio? A de besonh quauquarren?

—Òc, òc. È un shinhau de mau de cap, ei de liéger tant, ei çò qu'implique èster tan culte. Jamès ac entenerà —coma non ère d'estranyar, aportaue umor en quinsevolh moment e contèxe.

Li hí un gèst simpatic de complicitat, e decidí premanir vrespalh entà toti, qu' amassa lo prenèrem ena tauleta deuant deth televisor. Non en podíem deishar ne rastre ja que senon Ale mos pelearie a toti, actuant coma biològs d'un gran laboratòri examinàuem eth tèrra e era taula entà retirar es mores. Simulèrem èster en ua pellicula e mos divertírem e arrírem tota era estona.

Passèrem era tarde premanint er examen d'istòria de Vanessa e jo periodicament li anaua preguntant a Antònio, hèn a veir que desconeishia cèrti hèts. Se l'enlumenauen es uelhs, sabie infinitat de causes e mos les condaue damb fòrça exaltacion e passion. Sabia qu' aqueth metòde d'estudi harie qu'a Vanessa se li hèr-se leugèr e se'n podesse gèsser damb ua assignatura que tada era resultaue plan espessa. Durant aguesta classa magistrau, es enfrontaments entre jo e Antònio persutauen, seguien eth nòste jòc e es mainatges disfrutauen mès que nòsati en escotar es nòstes ironies

Passauen es dies coma per art de magia, eth temps se me n'anaue des mans. Cada dia me lheuaua mès alègra, es convèrses damb Antònio anauent variant segontes eth dia, podien èster totun intellectuaus, triviaus, personaus o sentimentaus. Auíem anat evolucionant enquia auer un tracte magnific e me poiria gausar a díder que lo coneishia prigondament, e eth a jo. Era fidança ère plan grana entre nosati.

Un bèth dia, mentre es mainatges e Ale marchauen dempús d'esdejoar, jo èra remassant ena codina e sentí coma Vanessa li parlaue ath cant dera aurelha a Antònio e se n'anaue corrent tà estudi en tot díder:

—Ditz-l'ac quan non i siga! —se podie sénter era sua arrialha en tot

gésser tà dehòra.

Justament en aqueth moment se me queiguec e se trinquèc, la sauvè. Dera madeisha forma que s'auie bracat en mil e un tròci, çò de madeish li auie succedit ath mèn còr.

Antònio me cridaue damb alegria des deth minjador, didie qu'ère important e que venguessa rapidament. Jo èra paralizada, immòbil e inèrta. Ara fin reaccionè, coma ua desesperada intentè arremassar çò que quedaue enes rajòles, mès damb era cagira sonque puguí arribar agarrar-ne un parelh de tròci. Era votz d'Antònio segueie parlant, e jo sense poder díder ne paraula dera commocion. Encara non sai d'on treiguí era fòrça entà hèr córrer es arròdes peth parquet damb ua gran tristor. En aparéisher ena estància Antònio didec:

—Aué li an dat eth resultat dera pròva d'istòria a Vanessa, a trèt un nau e miei!

Era mia expression ère petrificada e non demostrè cap sentiment, donques en aqueri moments, non n'auia cap. En dar-se'n compde dera mia reaccion, vedec que m'auie succedit quauquarren grèu o aumens important entà jo. Me demanaue es motius deth mèn estat, mès jo non podia ne parlar. Simplement daurí es mans e li ensenhè es tròci:

—Non ac compreni. Qué ei aquerò qu'a sus es sues fines mans?
—didec estonat.

—Ei un des tròci que composauen eth mèn braçalet de plata e alejandrites —trinquè a plorar coma hège fòrça temps que non ac hèja.

—Per çò que semble aquest braçalet auie ua valor sentimentau plan grana, non ei atau?

—Mès que grana, incalculabla. Ère un present, eth mès beròi present que jamès è recebut —en retrocedir en temps rembrebant eth moment deth liurament d'aquest, encara ploraua mès.

Antònio me dauric es braci entà amendrir era pena que sentia, jo damb era cagira me dirigí enquia eth fautulh e coma podèrem mos abracèrem. Mès ben dit, m'abracèc. E ac hec damb benben fòrça, mès sense hèr-me mau, sonque sostenguent-me coma eth mèn protector e guardian. Me sentia plan ben entre aqueri braci que m'acuelhien e amorassauen. Dempús d'uns moments tant intensi, mos anèrem separant pòc a pòc mantenguent era guardada. Me quedè ath sòn costat setiada ena mia

cagira d'arròdes e li expliquè eth motiu dera mia gran estimacion peth braçalet.

—Aquest present me l'autregèc eth mèn defunt òme, Vicent. Siguec pòc temps dempús de maridar-mos, pendent un viatge que hérem amassa entà Rússia. Coma vosté ben sap eth mèn òme viatjaue fòrça pr'amor dera sua posicion e importància ena politica. Pendent aqueth trajècte tà Rússia, que i anàuem pr'amor qu'auíem estat convidadi tath darrèr Congrès d'organizacion socialista. Eth, formaue part deth Comité Executiu e auie dedicat fòrça temps ena organizacion d'aqueth gran eveniment. Vicent apertanhie a un sector des socialistes ara recèrca dera vision sociaudemocrata, damb uns objectius clars e uns mejans electoraus pacifics. Auie de deféner de manèra fòrça convincenta es sòns arguments, ja qu'ua fòrta part ère totaument en contra. Sabíem qu'exposant era sua vision, mos metíem en perill mès ac auíem de sajar. Ère ua amassada clandestina e s'auie d'executar damb plan de compde, pensat ath milimètre, mos i jogàuem fòrça, jo èra mòrta de pòur. Portàuen ja ua setmana en aqueth preciós país, èrem apanant paperassa, recebent e hènt trucades des deth telefon, disposant era estructura de tot er evenimentt, citant-mos damb nauti cargues. Vincent en veir qu'eth temor non m'auie permetut préner eth son pendent tota era setmana, apareishec peth maitin damb perruques, ròba e complements fòrça diferents a tot çò que portàuem normaument. Mos travestírem. Èren fòrça discrètes e reaus, era perruca me picaue benben, mès me transformaue per complèt en tot èster inapreciable que non se tractaue dera mia autentica cabelhèra. Coma disfrutèrem vestint-mos d'aquera manèra! Mos parlàuem damb d'auti accents e imitàuem a d'aves personas. Siguec un des moments mès divertits que è viscut. Anèrem a passejar pera ciutat de Moscú a disfrutar per ua tarde dera beresa que s'amagaue en aqueth endrèt tant atipic e especiau. Arribèrem ena Plaça Vermelha que separe eth Kremlin, qu'ei era fortaleza reau a on actuaument residís eth president de Rússia, deth barri istoric comerciau de Kitay-górod. D'era deriven es principaus carrèrs de Moscú en totes es direccions, per aquerò era plaça ei considerada coma eth centre dera ciutat e de Rússia. Ath cant tanben se i trape era Catedrau de Sant Basili. Eth nòm de Plaça Vermelha non proven des malons que l'entornègen, ne tanpòc hè

referéncia ath comunisme. Derive dera paraula Krásnaya, que signifie “vermelh”, mès en antic rus significaue “pòlida”, ère era Plaça Pòlida. E hège aunor ath sòn nòm, ère immensa, ère ua meravelha. En un cornèr dera plaça i auie un gran mercat, es parades èren conformades per teles ath son tòrn de diuèrsi colors. Se i podie trapar de tot, minjar, guinhauets, mòbles, quadres, animaus...Vicent me demanèc qu’anèssa a crompar un Blini, aqueri doci que tant mos agradauen, totun eth me demoraue setiat en un gradon des tanti que i auie e que condusien tara Catedrau. En tot tornar, just a on mos auíem despedit hège uns moments, ja non i ère. Sentí morir-me interiorament, l’auien descubèrt, eth titàs non auie servit d’arren. Mès en virar eth cap aqui qu’ère, damb ua caisha enes mans e de jolhs a jo, damb eth cap baish, mostrant-me era ofrena. La daurí e laguens aqui qu’ère, eth braçalet mès bèth que jamès auia vist. Platejat e damb es alejandrites violetes. Siguec preciós.

—Per aquerò li meteretz Alejandra non?

—Òc, en simbèu deth nòste amor qu’ aqueth dia siguec sagetat.

—Èbe, sòrt que didie qu’es bèns materiaus non an importància, que se non...

—Non plori peth braçalet coma causa materiau, senon que plori per eth. Ja que a estat eth, qui des de joena credec en jo e enes mies possibilitats. Me hec a créisher intellectuament en tot daurir-me eth sòn mon politic, plen de naues esperances e de pòlidi ideaus. Aquera passion per cambiar es causes m’enamorèc. Eth totemp formarà part de jo.

—Jo pensi qu’er amor ei un estat d’alienacion mentau de cuerta duracion, que non ei reau. Jo ara mia hemna la coneishí pòc abantes de maridar-mos. Era felicitat en matrimòni ei qüestion de sòrt. Es diferéncias se van accentuant cada viatge mès enquia hèr-se insurportables, totemp ei mielhòr saber eth mens possible dera persona damb era que vas a compartir era tua vida. Atau i a un temps en que la vas descurbint. Eth matrimòni ei un minjar alap, damb eth pòstre ath principi.

—Vosté non l’estimaue? Non ère erós ath sòn costat?

—Non ac dobte ne un segon de que l’estimaua. Ère era mia

companha de vida, mès era nòsta relacion ère fòrça deteriorada e distanta. Coma ja è dit, opini qu'ei quèstion de sòrt, e a despièch d'estimar-la per tot çò qu'a significat entà jo, poiria afirmar que jamès è estat çò que tà vosté ei, èster enamorat —ac didie coma se non i credesse, coma se tractèsse de quauquarren qu'ei preciós mès que non existís.

—Lo compreni, mès ben ath contrari pensi que cau escuélher ara persona damb era que compartiràs eth rèste des tòns dies ja que condicionarà tot eth tòn mon. Se i a quauquarren de çò que pogui saber ei der amor. Creigui en amor peth dessús de totes es causes, er amor ei coma er oxigèn tad aqueri que ja l'an viscut, çò de melhor que li pòt passar a quauquarrés ei estimar e èster corresponut.

Carèc, e entení qu'eth jamès auie agut aqueth sentiment. Pera lum des sòns uelhs vedí que se susprenec en veir qu'aquerò qu'entad eth ère ua utopia, ère irreau e quimeric, jo ac auia sentut ena mia pròpria pèth, non ère ua legenda, ère un sentiment. Contunhèrem parlant e eth m'anèc descriuent damb detalhs qu'anaue explicant, coma n'auie estat de heireda era sua relacion. Ja sabia qu'er amor vertadèr ère coma es esperits, que toti parlen d'eth, mès pògui l'an experimentat e conservat. Jo a despièch de comprendre-lo, li mostrè que s'enganhaue en creir qu'er amor prolongat non existie, qu'era conviuença e es ans non auie perquè detruïr era magia. Li hí a entèner qu'era mesura der amor ei er amor sense mesura, mès tostemp deishant era hièstra dubèrta entà perméter qu'era auta persona tanben viue era vida ath cant de mès persones. Damb desir e mesfidança me guardaue, volie conéisher era vida d'aqueth mon que li mostraua. Er empenediment tanben susvelhèc en eth, hèn-me a saber que jamès s'auie implicat pro tamb era sua hemna, tostemp treballant e descuedant-la. Sabie qu'auesse podut èster erosa ath cant d'un aute òme que l'auesse sabut avalorar. Constantament se fhageraue ad eth madeish, ère agotador entara sua amna.

Cada convèrsa qu'auíem, totes es ores deth maitin, anauen expandint eth coneishement der un sus er aute. Ère coma se tostemp auéssem estat amassa, i auie moments qu'er un parlaue abantes qu'er aute en tot díder çò qu'er aute volie expressar.

Seguint es mènes insistents conselhs, era sua relacion damb era rèsta de membres familhars auie dat un torn espectacular e radica; e jo tostemp

que podia propiciaua situacions entà accentuà'c. Un dia inclús me reconeishec eth mèrit d'auer agut era idia d'espatlar intencionadament eth televisor, ja qu'er ambient dera casa auie cambiat plan positiuament des d'alavetz. Es moments deth dinar e deth sopar, èren es nòsti moments, es dera nòsta família. Toti explicauen causes deth sòn dia e amassa, anàuem hèn comentaris e non passaue un dia sense qu'en bèth moment toti arríssem amassa.

Coma eth batec d'un colibri eth temps corrie fòrça depressa, ja portaua ena casa quate mesi. Non m'ac podia pas creir. Un maitin d'abriu, ena maitiada damb era ludentor deth solei, me desvelhè abantes de qu'Ale arribèsse. Auia ua gran desir de parlar damb Antònio, auia un neguit, un presentiment, d'aqueri qu'auem es hemnes.

Tot anèc passant damb ua naturalesa normau, en anar-se'n toti, parlèrem de politica e li seguí explicant eth mèn ahèr enes movements dera hemna coma cap dera mia pròpria fondacion, hèn campanhes de defensa des dret e libertats des ciutadans, ena inculcacion dera etica e era filosofia enes estudis. Condant-li anecdòtes qu'auien passat en realizar eth mèn trabalh, es obstacles damb es que m'auia agut d'enfrotar e es lutes qu'auia hèt. Era enfonsada ena mia pròpria passion en tot explicar-l'ac, còp sec, sentí ua musica qu'ère mèu entà eth mèn paladar musicau. D'aqueres bères cançons que t'atrendissen eth còr e te meten es peus de punta damb eth sòn son. Eth cantant auie ua grèu votz, sabia qui ère, ère Percy Slyde, er unenc capable d'interpretar atau aquera bèra cançon damb eth timbre african. Sonaue en un des anóncis deth televisor, fòrça baishet. Se me rebotgèc tot eth mèn interior e comencè a cantar-la, prumèr sonque voludant es pòts, dempús era emocion s'apoderèc de jo e anè augmentant eth ton. Antònio se n'arrie en veir coma auia abandonat de patac era convèrsa. Rapidament s'acabèc er anónci sense qu'auessa pogut gaudir-ne, enteni qu'eth mèn presentiment auie bèra relacion damb aquera cançon, non sabia per quin motiu mès atau ac sentia laguens mèn. Anè a cercar ara pressada er ordinador, en tot qu'Antònio se'n trufaue dera mia actuacion. Cerquè era cançon per internet e li demanè de barar-la amassa:

—Non puguí barar damb vosté, eth mèn estat fisic non m'ac permet. Parlant-li damb eth còr, encara que non siguesse atau tanpòc bararia. Non m'agrade bric. Ac detèsti e non sò bon acompanyant de balh. Ei ua des pògues causes que se me dan mau e per aqueth

motiu l'esviti.

—Que modèst! —diguí ironicament—. Donques precisament perque non en sap, ne ac intente, non li agrade. A toti mos alègre voludar-mos ath compàs d'ues bones nòtes musicaus, expressant-mos corporaument —me detenguí un instant a reflexionar—. En tot aquest temps encara non l'ac è demanat, qué ei çò que li passe enes cames? Per quin motiu non se pòt voludar?

—Perque aquestes vielhes cames ja non an fòrça entà tier-se per eres madeishes, me'n mau se me lhèui.

—Perdonetz era brutalitat des paraules que pronociarè ara seguida mès, non ei vosté paralitic dera cintura entà baish?

—Non pas! Me esguiltè en tot anar damb presses e baishar es escales d'aquest madeish edifici, aquestes auien ua fina capa de gèu qu'ac provoquèc. Siguec en mes de gèr de hè dus ans. A compdar d'aqueth moment, a despièch de seguir es instruccions deth mètge dempús dera operacion de jolh e de portar eth bendatge un long periòde, me contunhèren hèn mau.

—Alavetz teoricament vosté òc qué pòt caminar?

—Non, pr'amor que me provòque fòrça dolor e m'ei dificultós tier-me dret.

—Non compreni coma ei que non li junheren ath tractament un seguit d'ores de reabilitacion a despièch deth bendatge, senon ei normau que sigue tan dificil que se guarisque.

—Òc que me i constauen, mès non i anè ja que non ac vedia de bessonh.

—Pensi que grana part deth sòn patiment ei frut dera sua negacion mentau a guarir-se, non ei que non pogue, ei que non vò. Existís ua fòrça motora mès poderosa qu'eth bugàs, era electricitat e inclús qu'era energíá atomica: era voluntat. Vosté madeish a obstruït era possibilitat as sues cames de poder-se voludar ja que non auie cap lòc a on volesse anar, tot ac auie vist e hèt. Aquerò me didec un dia. Li condarè quauquarren, un domador de circ artenhec mantier a un elefant embarrat ja que utilizaue un vielh truc fòrça simple: quan er animau ère petit, entoraue ua des sues pantes a un tronc fòrça gròs. Per mès qu'aquest ac intentèsse, eth petit elefant non aconseguie soltar-se. Pòc a pòc, s'anèc acostumant ara idia de qu'eth tronc ère

mès poderós qu'eth. En èster adult e amo dera sua fòrça descomunau, eth domador sonque auie d'entornejar damb ua còrda era pauta der elefant e estacar-la a un tronc, ja que non intentarie soltar-se, pr'amor que rembrembaue que ja ac intentèc fòrça viatges e non ac artenehec. Vosté tanben ei estacat e egal qu'er elefant ei

sometut ad aguest, mès sonque li cau un simple acte de coratge e de voluntat entà descurbir era vida que se pèrd.

Èra temarduda, ac sabia, n'era conscienta. Ath principi se negaue, didie qu'auia perdut eth judici que se tractaue d'un problèma fisic e qu'eth non auie cap tipe de relacion. E èra encara mès enganhada se credia qu'eth podesse arténher caminar. Dempús d'insistir tant, accedic contràriament ara sua opinion, a començar a hèr uns petiti exercicis d'estimulacion des muscles. Amassa mos informèrem en hilat de quini exercicis èren es qu'ajudauen ad aquera zòna en concrèt e aqueth dia comencèrem a hèr-les.

Les hègem cada dia en tot parlar, damb era madeisha dinamica, es nòsti dialògs abraçauen infinitat de tèmes e de nivèus de complexitat. De çò de mès efemèr a çò de mès transcendentau. En auer de realizar aqueres practiques fisiques, mos trapàuem en contacte constant, a ua distància

fòrça mès apròp qu'ena rèsta de temps que auíem viscut amassa. Cada part dera sua cama ère entà jo un vielh coneishut, en sabia toti es detalhs. Per çò que hè ara sua cara passaua era màgeer part deth dia guardant-lo, me sabia cada ua des sues particularitats damb precision. Un dia lo diboishè, non se detenguec ne per un moment o parlaue o se voludaue. Non ère bric bon modèl, mès ua des causes que mès me hège a disfrutar ère diboishar e n'auia aprenut fòrça a truca de practica. Cèrtament me quedèc un retrat fòrça exacte, se lo sauvèc ena sua cramba damb gran aprèci.

Era tension guanhaue intensitat as nòsti maitins, damb moments de silencis qu'embarrauen ues guardades prigondes e fixes. Laguens mèn sentia créisher un fòrt sentiment envèrs Antònio, passaua eth dia damb eth e quan era soleta sonque auia ena mia ment un lòc reservat tada eth. Sus que parlaríem ath dia següent, qu'ei çò que haríem. Ja non concebia era mia vida luenh sòn. Confiaua en eth coma jamès ac auia eth tamb arrés, sabent es diferéncias que mos separauen, ac hèja instinctivament, inclús dideria que de forma inconscienta e automatica. Non ère perfècte, non, mès ben ath contrari, poderia numerotar es sues imperfeccions en ua longa lista, mès aquestes tanben me shautauen. Èren aquestes es que hègen que sentessa que l'estimaua, encara non sabia com auie passat n'en quin grad, ne de quin mòde, mès non m'ac podia negar a jo madeisha.

Eth nòste fictici òdi deuant dera familia non auie cessat en cap instant a despièch deth creishement dera nòsta relacion. Encara que disfrutèssa fòrça d'aquerò e que provoquèsse que lo desirèssa damb mès fòrça, desconeshia eth motiu de perquè s'auien format aqueri dus mons tant inconscients. Eth ac auie iniciat e per'mor d'aquerò volia qu'eth madeish m'ac aclarisse.

L'ac demanè, tot just quedar-mos soleti. Iniciaument cambiaue de tèma e me responie de manèra que non satisfacie es mies peticions. En seguir perseverant e non gesser-me'n damb era mia, m'enfadè en tot díder:

—Se sentes vergonha d'auer relacion damb era mia persona, degradant-me atau ath nivèu d'indigna dera tua companhia as uelhs deth mon, ja non cau que me parles mès! —èra en un estat de collèra e indignacion desmesurat-.

En veir qu'es mies paraules èren cargades d'un sentiment reau, en dar-

se'n compde de que çò que didia m'ac credia, explotèren es sues emocions contengudes e es paraules brotoèren rapidament, e sense préner alen, agitadament declarèc:

—È lutat tamb fòrça e non ac è artenhut. Ja non ac pogui soportar mès. Sò incapaç de contier es mès sentiments en quant a vosté respècte. Tot eth mèn mon, tot çò que coneishia enquiara, toti es mès rasoaments s'an desplomat. È anat en contra deth sentit comun, de tot çò qu'era nòsta familha demore de jo, dera mia forma d'èster e encontra de tot çò que credia. Mès sò disposat a passà'c tot peth dessús.

—Non enteni arren de tot çò que me ditz!.

—Donques a de compréner que tot ei per vosté, ac a cambiat tot. A dat color ath mèn mon nere, que l'estimi e l'admiri apassionadament. Coma non ac auia hèt jamès per arrés, ne sabia que se podesse auer un sentiment tan gran.

—S'es sòns sentiments se correponen as mèn, se vos platz, didetz-m'ac ara. Mès se non ei atau, la respectarè e jamès tornarè a molestar-la. Ei mès, totemp an estat aguesti, a embruishat vosté era mia amna, l'estimi de vertat e ja arren poirà cambiar, encara que les aja de mantier en silenci.

Es paraules se preneren eth sòn temps abantes de que podessa expressar-les, èra tant impressionada damb era contèsta que non podí reaccionar damb rapidesa. Auie amagat fòrça ben es sues emocions e me les auie presentades en un moment tant imprevisible qu'auie provocat un long silenci en jo. Aguest podie dar lòc a non pas bones interpretacions. Se caraua ère pera suspresa, mès ara fin l'ac hí a saber. Se m'auesse campat as uelhs en aqueth moment de silenci, auesse vist que se reflectie era delicia qu' anegaue eth mèn còr. Eth sonque podie escotar-me, non ère capaç de campar-me dera vergonha, li coheissè es mies emocions que li demostrauen era importància qu'auie eth entà jo, e que hège eth sòn amor cada dia mès valuós. Laguens mèn auie anat creishent un amor que jamès pensè que podia abraçar en mèn interior a causa des nòstes granes diferéncias. Hège temps que non pensaua en arrés mès que non siguesse eth, es sòns defèctes, es sues responses e es nòstes convèrses.

En veir qu' ère corresponut, me mostrèc qu'aqueth auie estat eth

moment mès erós dera sua existéncia. Qu'ara ac comprenie tot, entenie aqueth mon en que tant insistia. Auie entrat e ja non en volie gesser jamès. Mos apropèrem en silenci, parlant damb era guardada. Lentament, eth mèn còr descontrolat batie ath viatge damb eth d'Antònio. Ère tot çò que se podie escotar e deishèrem qu'er amor venguesse a trobar-mos. Mos punèrem e sentí morir-me dera felicitat. Un viatge mès, era vida me demostrèt que m'enganhaua, me dèc ua naua oportunitat, me demostrèt un nau tipe d'amor, jo que credia que j'auia estimat prigondament. Aguest qu'ara sentia non auie termières, auie ua naua forma, ja que non auie forma, ère immens, liure e expansiu.

Sonque podíem estimar-mos e sénter, non auie deishat lòc ad arren mès. Se desdiboishèt aqueth explendit maitin ena arribada d'Albèrt. Aqueth dia i auec sonque conexion electrificanta entre guardades, ne conflictes, ne atacs.

Ath maitin següent decidírem que les ac auíem de hèr a saber, que serie fòrça violent entà eri trapar-se damb aquera realitat de forma fortuita. Mès se èrem capables de demostrar-les era vertat de tot çò que sentièm ac entenerien. Atau coma auie estat era arribada deth nòste amor, atau serie presentada, graduaument. Jo anè a parlar prumèr damb Ale e eth ac hec parallèlament damb Albèrt.

Ale de bon principi interpretèt que se tractaue d'ua badinada, mès tan lèu vedec era serietat e contundéncia des mies paraules se desenganhèt. S'assegurèt qu'accedia voluntariament ja que pensaue que lo despreciaua. Quan li expliquèt tota era vertat, pòc a pòc ac assimilèt. E coma ja me demoraua reconsiderèt era mia decision e se sentec erosa per Antònio, a qui a compdar d'ara ja guardarie damb uns auti uelhs. Non mencionèt ath sòn pair en cap moment. Es mèn sentiments èren sincèrs, aquerò ère çò que l'importaue. Quin orgulh sentí jo d'auer-la coma hilha.

Albèrt ara contra, per tot çò que m'expliquèt Antònio, se metec fòrça nerviós. Auie pòur de que me convertissa en ua hemna desgraciada coma atau ac auie eth damb era sua mair, e atau l'ac hec a saber. Antònio pretenec expressar-li que tot auie cambiat laguens sòn, mès aguest non deishèt lòc a contunhar era convèrsa e se n'anèt enfadat. Pendent aqueth dia non parlèt. Es mainatges non comprenien arren.

En conversar damb Ale pendent eth ser, cambièc per complèt era sua vision e finaument siguec capable de simplement respectar era nòsta union. Decidí que toti amassa l'ac auíem de hèr a saber as mainatges. Susprenentament non s'estonèren çò de mès minim. Ac auien inclús comentat entre eri e auien dat lòc a situacions entà propiciar-lo. Mos estonèrem de manèra qu' arrírem toti, qué n'eren d'escarrabilhats e d'observadors!. Ne jo madeisha auia estat conscienta dera reciprocitat dera estimacion d'Antònio, vedent-me a jo madeisha coma ua pèga estimant-lo.

A compdar d'aqueth moment, er estat que definie es nòsti dies ère totau e simplement, erositat absoluta. Seguíem discutint e auent es nòstes diferéncias, ère tot çò que daue vida ara nòsta relacion. S'alimentaue d'aquera atraccion, mès damb un arrir tot se solucionaue. Era jòia ena casa s'apercebie, ja qu'ère tot çò que se respiraue. Damb es mainatges passàuem longues ores, e era sua relacion damb Antònio s'incrementèt d'ua manèra estonanta e descurbírem en eth ua naua faceta. Antònio damb pès de plom s'anèt apropant ath còr d'Albèrt e s'anèren descurbint mutuament en tot aprofitar eth temps perdut. Solucionèren grani problèmes deth passat e s'estimèren coma jamès.

Es progrèssi ena salut d'Antònio aueren lòc gràcies ara bona armonia dera casa. Es exercicis diaris dauen eth sòn frut, enquiath punt d'auer desapareishut eth dolor per complèt. Siguec progressiu, mès ac artenhérem. Podec caminar e es nòsti dies cambièren. Anàuem a dar longui passegi per Barcelona, eth arrossegant era cagira, descurbírem cornèrs plan prigonds. Bèri còps, mos informàuem per internet e anàuem tath teatre, tà musèus, tà espectacles. Mès sò que mès mos agrauè ère anar tara plaja. Gaudíem coma mainatges deuant d'un establiment a prumèra hilèra dera mar, en tot esdejoar escotàuem es sues onades tranquillizadores e relaxantes.

En casa, liegíem libres e les discutíem, imprimia letres de cançons e amassa les apreníem e intepretàuem e ath delà artenhí que barèsse. Siguec plan divertit, ja que jo ena cagira auia fòrça dificultats, mès ara nòsta manèra baràuem e siguec meravelhós.

Eth temps volaue e m'auia desbrembat per complèt deth rèste deth mon. Es sies mesi auien passat e hège dejà tres, per tant, nau mesi des deth moment en qu'entrè pera pòrta d'aquera casa. Ale me desvelhèt d'aquera extraordinària vida en rembrebar-me era mia cita damb eth

mètge, que m'anaue e perméter mès entà dauant realizar eth mèn desirat viatge.

En assabentar-se'n Antònio, se honec ena sua pròpria pòur de que lo deishèssa, de que me n'anèssa. Coma podie auer abraçat aqueth sentiment, non poderia víuer sense eth. Evidentament viatjaríem amassa entà delà, e atau arténher amortar eth son temor. Damb inclús mès desirs que jo, organizèrem eth viatge entà poder-lo hèr amassa, sonque pensàuem en aquerò ara, damb grana illusion des naui projèctes.

Arribèc eth dia dera operacion e encara non auíem finalizat, ne concretat es darrèri preparatiu deth viatge. Encara auíem un temps abantes de marchar, ja que auria de reposar pendent tres setmanes. Sense cap tipe de pòur, acompanhada de toti es mèn grani amors, entrè ena sala d'operacions en tot despedir-me damb un punet en aire entà toti e fixant era guardada en Antònio.

Quan desvelhè èren toti ath mèn torn, mès plorauen desconsoladament. Non comprenia arren en absolut. Ath moment, en preténer voludar-me e non èster capabla e vedent era sua reaccion me'n dè compde qu'era operacion non auie gessut ben, m'auia mòrt, ac contemplaua des de ua auta dimension, jo sabia que tot e atau tostem demoraria enes sòns còrs.

Era non i ère, sense Isa, ja arren auie ne validesa, ne sentit, ne color, ne jòia. Era sua mòrt, comportèc era mia. Perqué Diu m'auie castigat d'aguesta forma, perqué non se m'auie emportat a jo abantes qu'ada era?. Ère fòrça mès joena, e era operacion non auie cap perilh. Mos dideren qu'era causa auie estat ua dolenta igiène des esturments medics, qu'auie permetut era entrada d'un virus en plèa intervencion. Me consumie eth gran mònstre dera ràbia, cercant culpables entà retornar çò que dejà ère impossible: era sua preséncia, era sua companhia, era su persona. Nauament, volia morir-me. Tornèren a anegar es mèn dies era oscuredat e eth dolor. Es lèrmes èren pògui entà poder extrèir eth mèn patiment der interior. Comprení que jamès auia patit, arren se semblaue ada açò que sentia, me herie era amna e pòc a pòc la uedaue.

En gèsser eth solei me castigaua a jo madeish per èster viu, per contunhar respirant. Respirant un aire que ja non volia, viuent ua vida

ena mòrt. Eth temps non corrie. Sonque vedia era ora de morir damb era unenca esperança d'èster ath sòn costat ena auta vida s'ei qu'atau ère, ère era mia unenca illusion, era lum que daue claror ad aqueth estat inèrt. Somiaua cada ser en non desvelhar-me e retrobar-me damb era en un cèu blu e argentat pes arrais de solei. Tantes èren es mies ganes de morir qu'en auer passat pòc mès d'ua setmana, me prení tres viatges mès dera mediacion que me corresponie e perdí eth coneishement per complèt.

En tornar tath mon e veir qu'auia fracassat en mèn objectiu, que tot tornaue a èster escur daurí es uelhs e aqui qu'èren. Era mia familia. Alavetz tot auec un nau sentit. Pendent toti es moments des de qu'era mos auie deishat, èra tan perdut, tant enfosquit, tant enfonsat en dolor que desbrenbè çò de mès important, desbrenbè tot çò qu'era m'auie ensenhat. Auer-la ath costat m'auie tornat era vida. Jo neishí de nau quan la coneishí. Me mostrèc era beresa deth mon e ara non podia tornar a èster coma abantes dera sua arribada. Non li haria justícia ara persona mès meravelhosa dera tèrra entà tostemp. Comprení que tot çò qu'auia aprenut non ac podia deishar ath darrèr e qu'auia de seguir peth camin qu'era auie construït damb pèires d'amor. Atau siguec coma me decidí a víuer era vida damb eth còr dubèrt de lan en lan, aufrint-l'ac per complèt as mèns estimats.

Era auie un sòmi e jo lo disfrutaria damb es persones qu'era tanben estimaue, era nòsta familia. Atau siguec coma toti, es sies, ja qu'era ère tostemp damb nosati, enes nòsti còrs, viatgèrem entàs Estats Units e realizèrem un magnific viatge qu'auie era sua flaira, era sua esséncia e mos apropaue a era encara mès. Visitèrem tanben ara sua fraia qu'encara mos descurbic mès a Isa, en hèr-mos a conéisher era sua infància e era sua rebellion de joena. Mos condèc centenats d'anecdòtes, istòries e aventures de mainada que diboishèren un arrir en mèn còr, dant-me ua fòrça que regenerèc tot eth mèn còs e era mia amna. Era ère era mia sauvacion, era mia mèstra e era mia naua vida.

A photograph of two elephants in a savanna landscape. One elephant is in the foreground, facing away from the camera, and another is behind it, facing the camera. The text 'Compreensão Lectora' is overlaid in a large, bold, black serif font with a slight shadow effect.

Compreensão Lectora

1. Era autora ei Clara Estrada Enseñat, sabes quauquarren d'era? La coneishes?

☐

Òc

☐

Non

-S'ei qu'òc: d'a on ei?

Demore ena Val d'Aran?

Sabes s'a escrit quauquarren mès?

-S'ei que non: era tua professora te pòt informar, o pòs hèr d'investigaire e arténher saber quauquarren d'era.

2. Eth títol d'aguest conde ei "**Eth petit elefant**", penses qu'ei restacat tamb eth contengut/ istòria deth conde?

☐

Òc

☐

Non

Tara fin deth tèxte (pag. 44-45) era protagonista explique ua istòria sus un domador e un petit elefant.

-S'ei qu'òc, tamb qué ac restagues?

-S'ei que non: alavetz, perquè penses que li a metut aguest títol ?

3. Aguest conde siguec premiat en XIIau. Aran de Literatura. Sabes quan se celebre aguest prèmi?

Qui autrege aguest prèmi?

Quines categories i a?

Sabes qu'ath madeish temps, tanben s'autrege eth prèmi Mn. Condò, pòs díder enquia quina edat se i pòt participar?

I as participat bèth còp?

As guanhat quauquarren?

Coneishes bèth aute concors?

Perqué penses qu'existissen es concorsi?

.....
.....

4. Ara pensa qu'as d'escriuer un conde perqué lo vòs presentar en concors, com ac haries?

.....
.....

De quin tèma t'agradarie que tractèsse?

.....

Escriueries sus quauquarren que t'a passat o endonviaries tot eth conde ?

Lo plaçaries en un pòble o ua ciutat?

1. Qui ei eth qué conde era istòria?

☐

era autora deth libre

☐

ei Isa

☐

ei Antònio

☐

ua narradora

2. A on passe era istòria?:

☐

Barcelona

☐

Lleida

☐

Vielha

☐

Madrid

Perqué ac sabes?

.....

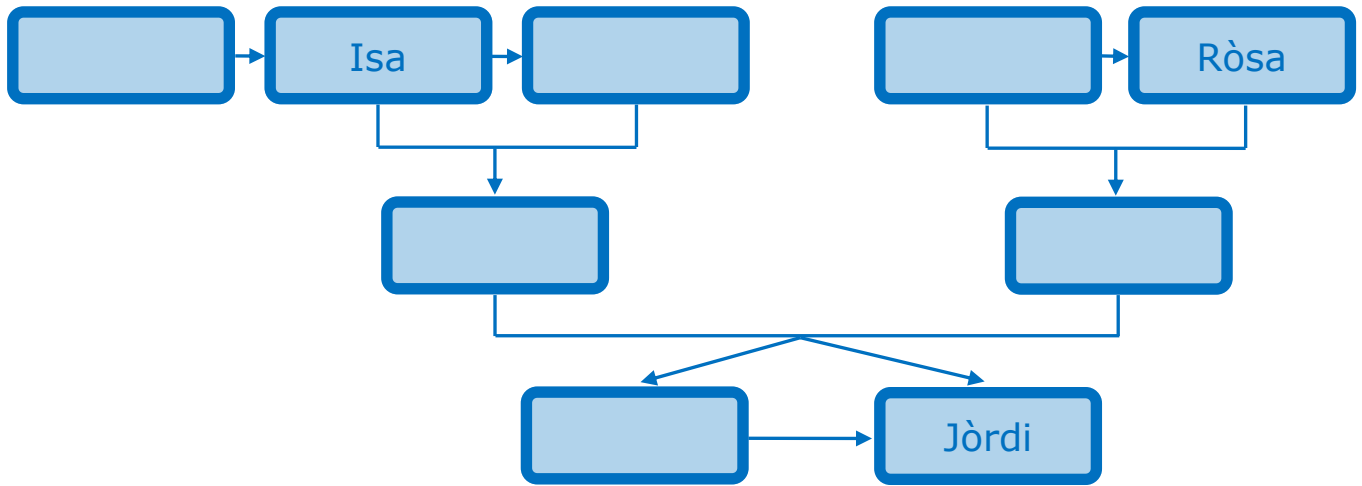
.....

Còpia eth tèxte a on ac ditz:

.....

.....

3. Entà restacar e conéisher es protagonistes, vas a aumplir es uets d'aguest arbe genealogic:

4. En començament deth conde, Isa se desvelhe e ben ben non sap a on ei. Ei en espitau. Tamb era guardada hèr ua descripcion dera cramba. Pòs hèr un diboish en tot representar aguesta cramba que descriu.

5. Tamb qué auec er accident?

☐

en un coche

☐

quan anaue en autobús

☐

tamb ua mòto

☐

tamb era bicicleta

6. Isa en accident s'auie tricat eth gorion.

Sabes a on ei?

Senhala-lo en diboish der esquelet:

Fractura deth **gorion**: uas en extrèm deth femur.

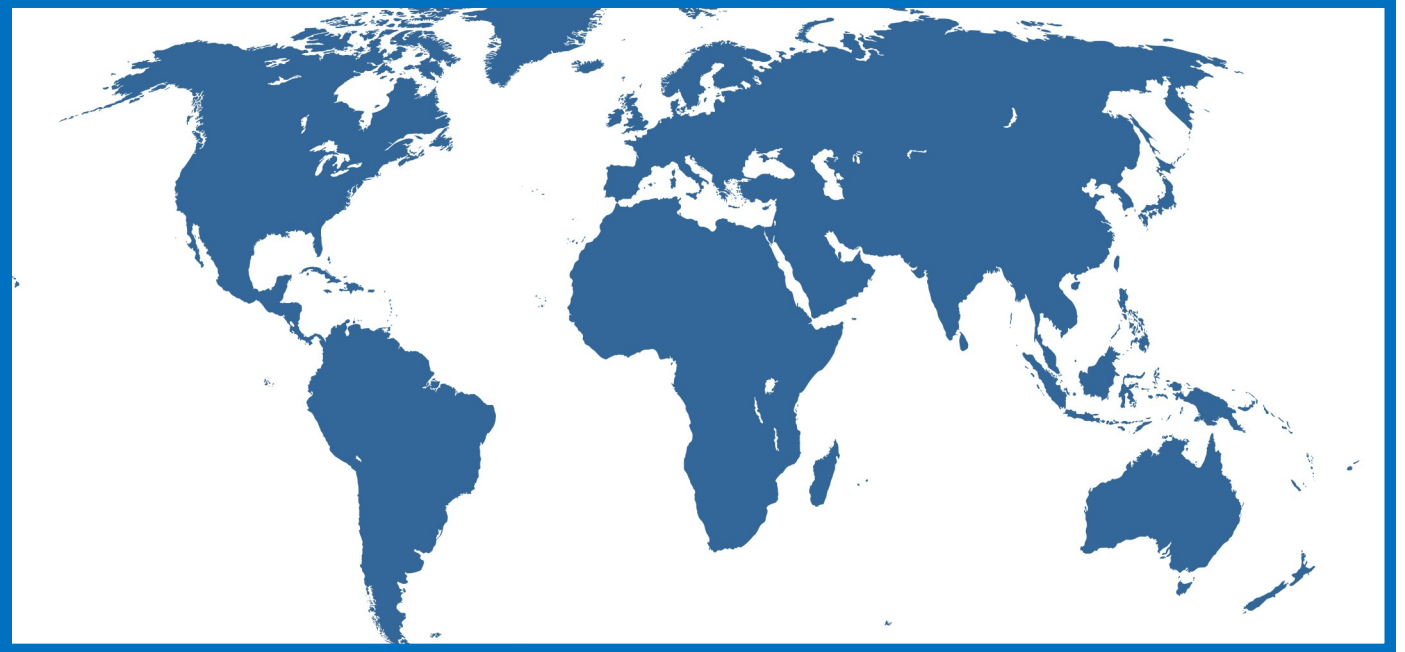
Es accidents de transit son era encausa de fòrça lesions e mòrts. Tà esvitar-les, es conductors an de complir es normes de circulacion, ei important mantier es limits de velocitat e era distància de seguretat.

-Se vam tamb era mòto, coma era protagonistsa dera istòria, quines mesures de seguretat penses qu'aurie d'auer auut en compde?

.....

-Formats petits grops, 3/4 companhs, mercatz es normes e dempús meter-les en comun totes e debaïtir-les.

7. Isa, explique ara sua família que volie hèr un viatge, «*eth darrèr viatge dera mia vida*». A ua fraia en Santa Mònica (Califòrnia). Vò hè era rota 66 qu'atrauèsse tot America deth Nòrd, der Èst ar Oèst. Era casa ei en un poblet apròp de Monterey. En tot gèsser de Barcelona, merca eth recorrut en mapa:

8. Quan a Isa li dan era alta der Espitau va tà çò d'Ale, era sua hilha.

-Era idèa ei ben acuelhuda?

.....

-Perqué i a d'anar tà çò de sa hilha e non tà ua residència?

.....

-Albèrt, quin ei eth problèma que i ve?

.....
.....

9. Quan pense enes sòns arrèrhilhs abantes d'entrar en casa, li hè un shinhau de front ja que ditz "*eri ja se trapen en ua epòca de transformacion a toti es nivèus, d'evolucion e metamorfòsi*". Pòs explicar tamb paraules tues qué a volut díder Isa tamb aquestes paraules.

.....
.....

Se non sabes que signifie era paraula metamorfòsi, cercar-la en diccionari.

Metamorfòsi:

.....
.....

I a animaues que patissen aquesta metamorfòsi de manèra plan evident, cambi de forma, d'estructura... per exemple un cabidornat dera gargolha, cerca informacion e tamb era ajuda d'un diboish explica aquest fenomèn.

.....
.....

10. Dempús de visitar tota era casa, anèren a sopar, qui premanic eth sopar?

☐

Albèrt

☐

Ale

☐

Vanessa

☐

Jòrdi

Isa se n'encuede que pendent es minjars era television ei alugada, causa que non permetie d'acabar es convèrses e dilhèu ne començar-les. Un dia arribèc a estropiar-la, tà que non foncionèsse. Qué penses tu, enes minjars familhars cau auer era television alugada?

☐

Òc

☐

Non

Perqué?

.....

11. Pr'amor qu'Antònio non li hè cas a Isa o se met tamb era, aguesta decidís anar a cuedar es flors. Mentres qu'ei tamb es flors cante, e Antònio li ditz "*guarda pera hièstra ben! Eth solei ja s'amague e es bromes se premanissen entà plòir*".

-Qué te semble, que li agrade o non com cante Isa?

.....

-Qué vò díder tamb aguesta frase?

.....

12. Poiries explicar tamb paraules tues, quina ei era relacion qu'auríem d'auer tamb es pairs-sénhers?

.....

.....

13. Restaca cada personatge tamb era sua descripcion corresponenta:

Mans fines, esquia fòrta, magre,
peu long blanc, uelhs blu verd.

Lutadora, personalitat fòrta,
auançada tara sua edat, peu
color carròta, pèth blanca.

Peu castanh roïenc, peu a mieja
esquia, nauta e prima.

Guardada perduda e ueda, peus
blanqui, aures contundentes,
uelhs alongats e petiti, nas

Segur e independent, peu cas-
tanh, pòrte correctors dentaus.

Ale

Jòrdi

Antònio

Vanessa

Albèrt

14. Era flor que mès li shaute a Isa ei era orquidèa. Cerca en Internet es caracteristiques d'aguesta flor.

Caracteristiques:

A on se trape:

Entà qué servís:

I a fòrça varietat, nomena'n cinc:

.....

A de besonh èster plan cuedada?

Coma se reproduis?

T'agrade a tu aguesta flor?

Quines autes flors pòs nomenar?

.....

15. Dempús dera prumèra setmana, eth deluns següent a Ale li succedie bèra causa pr'amor qu'era sua mair la vedie "emocionada e intranquilla". Campa era pag 19 e respon es qüestions següentes:

-Te'n brembes de quin aparelh li auien portat apraiat?

.....

-Perqué ère tan contenta?

.....

-Tà qué lo tiege?

.....

Mès, Antònio semble que non enten de que li parle Isa quan hè referéncia ada aguest aparelh.

-Perqué ac sabem?

.....

-Penses com Antònio que ja ei massa gran tà començar a emplegar es naues tecnologies?

-Perqué?

.....

.....

16. Te'n brembes que trapèc Isa dejós deth lhèt?

☐

Un libre titulat "Ocho"

☐

Un michon qu'auie perdut

☐

Ua caisha tamb arròdes

☐

Ua fòto des arrèrhilhs

17. Ath campar es fòtos qu'a trapat Isa, ditz: "*que serien era pòrta que me conduirien a un passat desconcertant e misteriós deth qu'auia eth besonh de conéisher*". Es imatges apertien ara família d'Albèrt, qué te semble qu'a volut díder Isa tamb aguesta frasa?

.....

.....

Un còp campades es fotografies, tà Isa ei evidenta era qualitat de vida d'Antònio, en cap fotografia ges arrint e li cride era curiositat pr'amor que ve qu'eth sòn estat d'anim constantament ei **taciturn**. Cerca en internet o en un diccionari aguesta paraula e explica tamb es tues paraules coma deuie gèsser eth sr. Antònio enes fotografies.

.....

.....

18. Ena convèrsa que mantien Isa e Antònio gessen tota ua sòrta de mots coma es que seguissen. Restacar-les tamb eth sòn sinonim e eth sòn antonim.

	<u>Sinonim</u>	<u>Antonim</u>
Orgulhós	culte	mauensenhat
Pensatiu	divertit	trist
Timit	arrogant	modèst
Alègre	fabricat	plagiat
Educat	cogitós	distrèt
Hargat	desagradu	amable
Mauencarat	desgana	interès
Apatic	vergonhós	golafre

19. Lieg es frases e aumplís es casetons des mots crotzadi tamb eth nòm que li correspongue.

1.- Manèra de jutjar sus ua qüestion.

2.- Accion de conversar.

3.- Qualitat de heired.

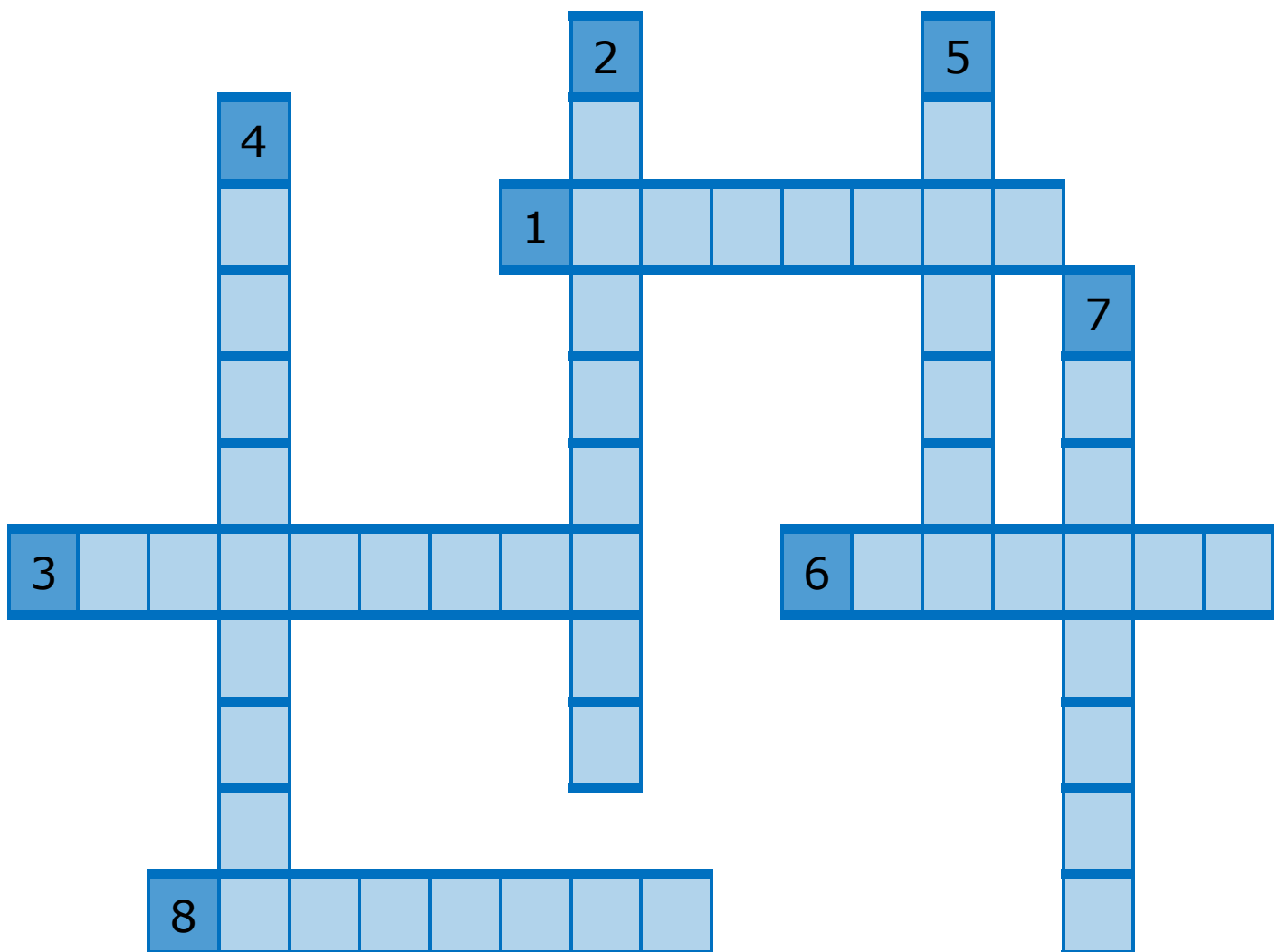
4.- Òbra cinetatografica.

5.- Espaci comprenut entre dues parets que formen un angle.

6.- Consumir-se pera accion deth huec.

7.- Ensem de persones que viuen en ua casa.

8.- Instruments/utisi manuaus.

20. Eth sr. Antònio ditz "*qu'a passat ua guèrra*". Pòs demanar a personas dera tua escòla o dera tua familha que te informen de çò que signifie. Tanben ac auetz podut sènter ena TV. Dempús podetz méter en comun era recuelhuda de toti es companhs e ac podetz debàter en classa. Er explic lo podetz hèr coma se siguéssetz transmeten era noticia en TV o ena Ràdio.

Qué passèc? A on passèc? Quan passèc? Perqué passèc? Coma se desenvolopèc?

.....

.....

.....

.....

.....

21. Era amiga de Vanessa, Bea, ei malauta, "*a fòrça problèmes de bulimia*". Aguesta malautia consistís en qu'a fòrça hame, jamès n'a pro. Açò hèr que sigue ua gojata grassa. Per açò, Bea prenie un medicament entà amendrir eth hame.

Deuant d'aguesta situacion, rasona era actuacion de Vanessa.

.....

.....

.....

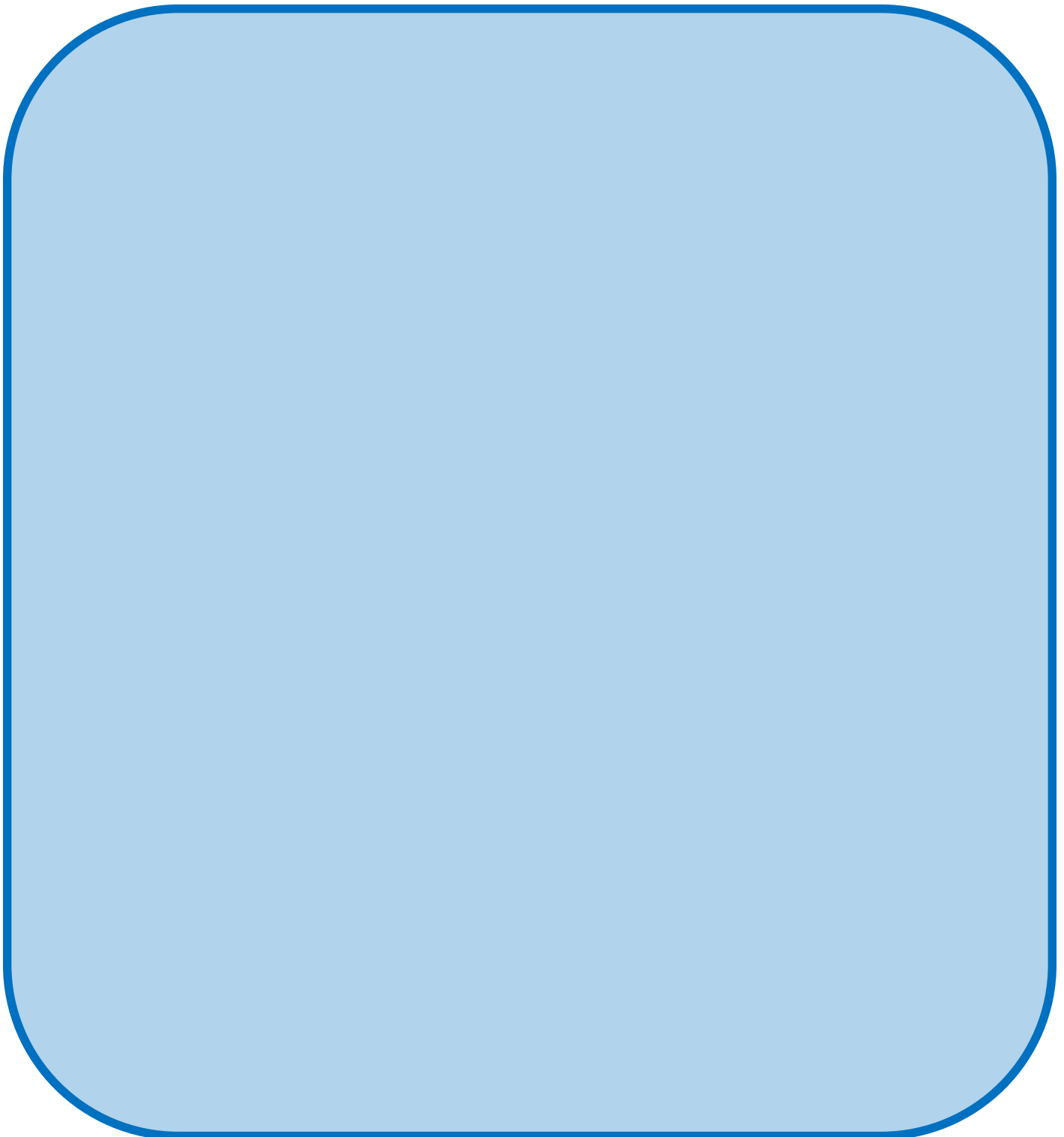
.....

.....

22. Isa dempús de maridar-se anèc tamb eth sòn òme Vicent tà Rússia. Visitèren Moscú e sustot era Plaça Vermelha. Isa explique d'a on ven eth nòm de Plaça Vermelha. T'embrembes, explica'c tu:

.....

Cerca bèra imatge en internet dera Plaça Vermelha e diboishar-la en tò quadèrn o encolar-la.

23. Ath long deth conde gessen fòrça advèrbis. Cerca'n dètz en aquest sausèr de letres:

B	M	R	U	I	L	D	S	G	U	A	I	R	E
A	F	E	J	A	M	È	S	U	E	T	M	N	G
R	A	S	R	B	U	D	O	Ò	A	C	È	I	S
T	N	M	A	L	M	I	E	L	H	O	R	Ò	F
L	C	D	M	R	A	O	L	B	S	Q	U	E	Ò
È	L	E	V	A	N	P	I	A	H	S	B	M	R
U	E	S	H	D	M	T	A	T	A	U	M	A	Ç
V	A	P	I	E	S	F	L	T	Z	J	S	N	A
E	M	Ú	T	C	A	L	A	I	P	H	E	D	Z
A	J	S	A	B	T	E	V	O	D	Ç	F	V	B
I	O	J	D	O	J	H	E	I	G	R	A	N	E
L	U	E	N	H	L	P	T	I	A	E	S	R	I
P	A	H	I	U	Q	O	Z	I	E	F	B	N	A

27. Ordena es sillabes e escriu era forma verbau:

NE	PRE	REN	
PRE	A	RÀS	NE
PLIC	CUM		
SE	HES		
TI	RÈC	ES	
SHAR	DEI		
TAL	INS	LAR	
GUA	RIA	NHA	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

28. Restaca aquestes orasons tamb eth tipe d'orason qu'ei.

Me punches e non me très sang!
Eth mèn còr descontrolat batie ath viatge damb eth d'Antònio.
Alavetz teoricament, vosté òc qué pòt caminar?
Non auie deishat lòc ad arren mès.

Enonciatiua afirmatiua
Enonciatiua negatiua
Interrogatiua
Exclamativa

29. Ath tornar a escriúer eth tèxte i manquen bères paraules, pòs ramplir-lo tu? Te pòs ajudar en tot campar en tèxte:

*"Arribèc eth dia operacion e encara
auíem finalizat, ne concretat darrèri
preparatius viatge. Encara auíem
temps abantes marchar, ja auria de
reposar pendent tres setmanes. Sense tipe de pòur,
acompanhada de es mèns grani amors,
entrè sala d'operacions en despedir-
me un punet en aire toti e
fixant guardada António"*

30. T'a agradat eth finau deth conde?

Com l'auries acabat tu? Explica'c des dera operacion, ten en compde es signes de puntuacion, era coeréncia e tanben li pòs méter un títol diferent, non desbrembez de méter eth vòste nòm pr'amor que n'ètz es autors.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Notes

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Autors des fotografies:

Søren Faurby (fotografía dera entèsta)

Martyn E. Jones (fotografía dera pag. 5)

Shho (fotografía dera pag. 19)

Ramasamy Chidambaram (fotografía dera pag. 28)

Vinoth Chandar (fotografía dera pag. 45)

Mikael Häggström (fotografía dera pag. 59)

Robert Proksa (fotografía dera pag. 60)

Hug de la Rosa (fotografía dera pag. 63)

Autors des hònts:

Hònt: Psicopatologia de la vida cotidiana. Autor: Daniel Werneck

